Рауль Лашәриа

СЛАХЬЫНҬЦА АҨАПҲХЬА

Ажәеинраалақәа

Аҧҳәынҭшәҟәҭыжьырҭа
Аҟәа 2014

ББК 84 (5Абх) 6-5
Л 42

Лашәриа, Р. З.
Л 42 **Слахьынҵа аҿапҳхьа:** ажәеинраалақәа.
Аҧҳәынҭшәҟәҭыжьырҭа. Аҟәа, 2014. – 168 д.

Рауль Лашәриа аҧхьаҩ идигало, «Слахьынҵа аҿапҳхьа» ҳәа зыхьӡиҵаз ишәҟәы еиднакылеит иҧсадгьыл, иҵьынџь, идац-ҧашә уаҵәтәи рҧеиҧш азы имоу ахьаагәыҵхақәеи агәҭахәыцрақәеи знубаало ажәеинраалақәа. Урҭ рлирикатә фырхаҵа дарцәом, дартәом, аҭоурыхтә цәқәырҧа иҳәыҧӡы-ӡыҧуа иалоу Аҧсни уи адунеиеибаркыреи рлахьынҵа. Апоет иажәа даҵаҽырбом, ихьаақәа зегьы игәаҵаҟынтә иаауеит.

ББК 84 (5Абх) 6-5

© Лашәриа, Р. З., 2014
© Аҧҳәынҭшәҟәҭыжьырҭа, 2014

АЖӘЕИНРААЛАҚӘА

АԤСУА ИДА АЗӘГЬЫ ДСЫЗДЫРЗОМ

Дсыздырӡом Абзыԥуа,
Дсыздырӡом Абжьыуа,
Исыргаӡом сыбжьы уа,
Издыруа аӡә иоуп,
Сара сзыҳәан дынцәоуп:
Аԥсуа хаҵа,
Агәеицамк,
Аԥсуа хаҵа,
Афырхаҵа, –
Згәы хәашьым,
Згәы ќьашьым.
Исыргаӡом сыбжьы уа,
Сцоит мꙩак сыбжьыуаа,
Сырхаштҭзаргьы абжьыуаа,
Сгәы нхом уи азы.
Сырхаштҭма абзыԥќәа,
Сҭаршәын урҭ рыкәа,
Абжьыуагь дсыздырӡом,
Дыздыруеит иаԥсыуоу,
Сзыхгәаќуа, исыуоу,
Уи иоуп сызҭаху,

Сӷьынӡь иаҭаху!
Абжьыуареи абзыԥреи,
Жьи-наԥхыци – схыбреи,
Саӷьал наҟ сахшәырԥеи.
Шәара ишәеиӷьу избеи,
Сара исеиӷьу ижәбеи.
Абжьыуареи Абзыԥреи –
Изцу схьааи сымшреи.
Дсыздыруам Абзыԥуа,
Дсыздыруам Абжьыуа…
Исыргаӡом сыбжьы уа,
Сзықәгәыӷуа аӡә иоуп,
Сара сзын дынцәоуп.
Иабзыԥуа абжьыуоу
Аԥсуа хаҵа, Афырхаҵа.

СЫДГЬЫЛ ЗҚӘЫРШӘШӘОИТ

Зкәадыр зқәырхыз,
Зыӷәра зҿырхыз,
Аха зызқәа
Аԥхӡы аламбац
Ҳаԥсуа ҽыԥшӡа,
Ҳҽыԥ шьамхыҵар
Уеиԥшха,
Сыдгьыл,
Узызқәыршәшәазеи?

Сара сшымшәогьы,
Сызуршәазеи...
Сара угәра згароуп,
Ухаҭа сыгәра угароуп,
Иаҳзеиԥшу ԥхьаӷа цароуп,
Ҳанзымца – зегь мцуроуп.
Зкәадыр зқәырхыз
Аҽыҩ шыӷац иӷоуп,
Ишыӷац иӷоуп уи ашьамхқәа,
Аха аҭәра иаҿырхыз,
Аҭәра ирҭьычыз,
Ицәбаалоит ақәа.
Аԥхӡы злырхыз,
Сыдгьыл – уара сҽы –
Уԥхӡы улабан
Ушымҩахыҵра
Ԥсыуак иҩнаҭаҿы.

АЛАБЖЫШ

Аӡәгьы дсыхьҵәыуом, аӡәгьы сихьҵәыуом,
Атәым лабжыш сара исҭахӡам.
Ауҳәан-сҳәан жәырҭқәа сџьынџь иахзырҵәо,
Уи амц изжьо дысҭынхаӡам.

Тәым лабжышла сара сырҵәыуо
Сылахь икыдумҵан, Анцәа.

Сгәырҩа ацәашьы мчыла исырцәоит,
Арахь срыгәҭылакуп аԥсцәа.

Арахәыц иаҵдоу ԥҵәар сҭеисԥыҳә зны,
Сыҩны иҩналап мчык сзырххо.
Сҟаумҵан уара, Ҳазшаз, сумыҳәои,
Абыз шҳамырк сҭанархо.

Снышәнап, снышәнап, уара уда,
Нхашьа шсымам усгьы иубоит.
Адәы сықәзаргь хыда-гәыда,
Лабжышла ҿымҭкәа сукәабоит.

* * *

Сыҿхаччо мыцхәык аԥсшәа сҿацәам,
Аӡәы игәы сырҷыдарц зынӡа исҭахӡам.
Шықәсылагьы шьҭа усҵәҟьа сҿацәам,
Сдунеи шаҟьшаҟьа ус ҭынчҵәҟьа сахӡам.

Сиак ыҟоуп сара сырзанымхкәа сызну,
Бгьыцк сыхьӡ шанырш әлац ианыршәлоуп џьара.
Схы сгәаашаха схала амҩа сызну,
Изыхьчо мчык шыҟоу здыруеит сара.

Бгарҵахьы сыԥсынҵри саџьали еикәԥоит,
Акәаԥ ргылан макьана ихсыркәшом сцәаҳәа.

Уаҵәтәи амшаз сгәы шшабац ишабоит,
Изуам ҷынк схырҟьар уӷәкаҿ сҵаҳәа.

Хан хьыҵәцарак сыҩналарц смеихац,
Сқәацә хәыҷ са сзы иԥсынҵруп, исуахҭоуп.
Скылгоуп убас еиԥш аԥсҭазаара аихац,
Сышьҭа аӡә дхылан ддәықәаларц ихәҭоуп.

АУАҨ ТАТА

Аԥсҭазаараҿ уи дуаҩ татоуп,
Зегьы дырныҟәуа ихы ҟаиҵеит.
Имԥан иқәлаӡом ишәарҭоу,
Убас, убас игәра ргаӡеит.

Длацәҟәыс-шьацәҟәысуа, ауаҩ тата,
Изҳәом сыцәгьа изхара.
Схәыштаара ахәа, исыхьтатоу,
Исымхны иеиҭоит ԥшак хара.

Исыцәнымхошәа қаҷааи ҩысҭааи,
Еснагь исҿаччошәа сирбоит…
Урҭ рӡыхәаашь знык са сзырааит,
Нас снапала сҵеиҵь счаԥоит.

Ауаҩ тата еидарак даҵоуп,
Игәырҩеигом уи суахҭа.

Амц ныха дныҳәо дамҵоуп,
Сшәоит синыҳәар ҳәа схаҭа.

* * *

Адунеиаҿ сара акалашәа сшами,
Иахьанӡа саазгаз сызхылҵыз рхыԥшами.
Избоит мыцла еибарку дшыҟоу дшамшамуа,
Дҳаракны ажәҩан дышьҭнамхыргьы шамуа.

...Цәаныррак аԥхыӡ хаа бзалымҵуа бшалоу,
Ибцәызҕьычуеит бсаркьа сыгага зныҷҷало.
Бызгоит бышьҭыхны сыбҕа ԥҵәаӡаанӡа,
Џьанаҭ тәарҭа дгьылкаҿ бнаган бсыртәаанӡа.

ИАНЕИХЫЗҨО СЫЛАЦӘА

Ианеихызҩо сылацәа,
Аԥсшәа расҳәап срылаҵәан:
Сыбла ихгылоу сгәылацәа,
Схәыцра иалоу сыуацәа.

Ах, сара ахәыларцәа,
Исхамшҭи слахәылацәа,
Сцарц зҭахыз снарылацәа,
Ахгыла-ҿгыла гәҭылсацәа.

Шәҿабашәҭәахи, сыԥсыцқьақәа?
Ишәыриаш сшьапы – ицыркьуа,
Шәнапала еихыжәҩа сылацәа,
Нас зны иааип сыуацәа.

«УҲӘА ЕГЬЫРҬГЬЫ…»

Сыхьӡ рҳәозар ҳәа игәы хыҭхыҭуа,
Аизара дуқәа рҿы днеиуеит,
Аха аҿаԥа рҿалазшәа, иара иҟны
Ианнеилак,
«Уҳәа егьырҭгьы…» аздырхоит.
Ателекамера аблақәа лацәҟәысуа,
Иԥшра-исахьа иавсны ицоит.
Насыԥс ишьоит телела
Иԥҳәыс дылбар, ихшаз дырбар,
Ддырҿехәар,
Игәы ҟарҵар,
Аха цас ируазшәа, уи датәарбом,
Џьабаа игым,
Дышәҟәыҩҩ цәыблагәым,
Аха «уҳәа егьырҭгьы…» аихац
Дҭахеит.
Ҭлакашәара амраҿ иқәра неин,
Игәалақәа
Рацәахеит.

«Уҳәа егьырҭгьы», иуҳәа егьырҭгьы,
Маҭҵас иҵәиҵәиуа ишьапқәа ирыкәшан
Дыркуп деимлагәа...
Роман ҿыцк аҩра даҿуп
Аԥхӡы иҿыкәкәа...
Зыхьызқәа рҳәац урҭ рыхьзқәа рҳәоит,
Идырҽхәац, урҭ дырҽхәоит,
«Уҳәа егьырҭгьы...»
Угәы зԥужәозеи уара?

ЗНЫ АԤСНЫ ИАНЫҴХЬАЗ

Зны Аԥсны ианыҵхьаз,
Уажә анҭыҵынтә иааз,
Иукәыхшоит, уакәыхшоит
Удгьыл-узбаз.
Сажәақәа сроур,
Ирықәлом ҳаҭыр
Ҳәатәыс уӡбахә роур,
Еиҭа асы уҭанасыр,
Узыхьчаша дабаќоу
Ҩынтә ухҵәаны?
Угәы лаша Аќәа
Иазкыдҵа еҵәаны.
Ухала амҩа уанызаргь,
Уќамлароуп уаӡәны,
Дабызаргь, данызаргь,

Дабдузаргь, дсабизаргь,
Аԥсадгьыл аҿаԥхьа
Зегь еиҟароуп,
Егьырҭ зегь уаароуп.
Сык ҳҭанасуазаргь,
Арахь ҳагәҟәа шьала
Иҭәны дара еисуазар,
Иҳачҳап, зегь ҳачҳап.
… Фышә шыҟәса зхыҵуа
Уаргьы саргьы ҳҵеиҵь,
Ҳааннажьуам, ҳааннажьуам
Ҳабґаҟәа реиҵь,
Зны, Аԥсны ианыҵыз,
Уажә анҭыҵынтә иааз,
Уакәыхша, иудкыл,
Удгьыл – Узбаз.

АКӘАЛАА АКӘАКЬАҾ

Сымшҟәа кәалааушәа икьакьоуп,
Сыхьӡ зынҷабло иара акәакьоуп.
Схы-сҿы зныҷҷало цәыхәашь саркьоуп,
Аха суаҩуп ҳәа схы сазԥагьоуп.

Ҵәы-мыждак сыбла ихыслан,
Санкаҳа амҩан зны сшьацәхныслан,
Еихаҿаҳәан сшьапи смахәари…
Лари-Уаари Хази-Чхәари.

Сҩызцәа дуқәа сырҧхашьама?
Сыргәалашәама? Срыцҳаршьама?
Аӡбахә рҳәома Лари-Уаари,
Лари-Уаари Хази-Чхәари?..

Дысхыччарц дашьҭоуп анкьа исҩызаз,
Ӡышьхәак сеиҭоит сеимарҩызны.
Сыхҭалкит аҩсҭаацәа рангьы,
Иҟыжуа исхаҧыруеит ҟәраанкгьы.

Схы-сҿы зныҷҷало цәыхәашь-саркьоуп,
Аха усгьы схы сазҧагьоуп.
Сымшқәа хаам, нас урҭ зегь кьакьоуп,
Сыхьӡ зынҷабло ркәалаа акәакьоуп.

АМАҲМЫЗҚӘА

Сқәыҧшын, сықәын адәы скаткато,
Аҵыс шысымшьуазгьы, исҭаххар, абла ҭысхуан.
Уажә сыблақәа ирхаҳалаз иарбан каҭоу,
Сылашара – зда сымам-аргамаҵәҟьа исымхуа?

Шьаҿақәак рнаҩс ихәашьхоит ахаҿқәа,
Сзеигәырґьоз, исықәгәырґьоз сбарҭам.
Имҩасит сантәаз сара аҵых ду ҧҿуа,
Цәаҳәақәак ылабылгьоит, сыргәаҟуа, са сиарҭа.

Схы сҷапшьоит схала, аҵых ду ԥеуа,
Ҳәынаԥк хәмаруа икыдбҕьаҭлоит сызқәа.
Иҭакьыркьыруеит слымҳа, исҟәамҵӡо аҽқәа,
Ираасырхошәа урҭ сахьҽыжәу амаҳмызқәа!

УИ АНЦӘА ДХАЛҴОН

Марина Ҵахнакьиа–Ажьиба илыхьӡынҩылоуп

Анцәа дхалҴон Марина, Анцәа дхалҴон,
Имаалықьцәа лдоуҳа ашҭаҿ иҭалҴон.
Дԥыруа гәыла ШарԥыеҴәа даҵан,
Дгьыли жәҩани лара лзыҳәаан иҭацан.

Шәышықәса нылҴыргь Марина дажәуамызт,
Лара дыҟамызҭгьы Анна дзиуамызт.
Аҟәа даныҟаз, ма Акәаскьа даныҟаз,
Поезиан шьас лдақәа ирҭаныҟәоз.

Лҿабызшәа акалашәа ихаан, иҳаҭырын,
Лыламыс аҽыхәа ԥшӡа еснагь икәадырын.
Уи аҽыхәа дхьанарԥшит Ажьиба Енвергьы,
Рашәақәа здыруа Ажәеиԥшьаави Аергьи.

Мгәыӡырхәеи Акәаскьеи рӡиасқәа еилалеит,
Урҭ дырҭаӡсо Анна ссир дҭалеит.

Лара илыхдырԥом ҳашьхақәа рылаԥш,
Дрыхьчароуп, дрыхьчароуп,
дрыхьчарами рбырлаш.

Даҳнырит Марина, наӄ ҳалаԥш даныҵашәа,
Џьара икыдхалт ишнеиуаз лиеҵәа кыдшәаан.
Иаҳтәым дунеикаҿ лдоуҳа ашьҭыбжь ҳаҳарцаз,
Маринеи Енвери рыԥҳа илызҳарцаз.

Марина иԥылҽуам лыԥсҭазаара асаркьа,
Икналҳаит наӡаӡа Акәасқьа, Акәасқьа.

ХАҴАҴАС

Ԥҳәыск днасыдгылт аԥсраҿы,
Каҷырақәак анын лхы-лҿы,
Лхаԥыцқәа еиқәжьакца икаԥсахьан,
Ауҳәан-сҳәанқәа иҵжәа иргахьан,
Дцәажәо лҿаалхеит, дысҭынхазшәа,
Сгәы кыдызххьаз хылтит «лашәа»:
– Уԥҳәыс дыбзиоуп, – лҳәеит лара,
– Иухшаз бзиоуп, – лҳәеит лара,
Аха уҽеигәышьам уара,
Ижәны уқәуп аӄәара.

ТАИФ ИАХЬ

Таиф, акгьы схарам,
Уаргьы акгьы ухарам,
Иухашҭзар сгәы аԥхарра,
Иуцәызӡар сгәы аԥхарра,
Иудысҵом харак,
Исымам гәынхарак,
Иаҳа иузгәакьаҟәоу цәырҵзар,
Урҭ ражәа хыркызар
Акгьы сҳәом, акгьы сҳәом,
Иузмырҿыцуа аиҩызара
Узыхьчом, еиҟәхом.
Исыжәло аԥша кылҟьа,
Ицәгьаз ахылҟьа-ҿылҟьа,
Уара уахь уи симҩа
Азеихҵәом, Таиф.
Ҳаиҩызара амшын ду
Иҟәандаӡа иӡаауп
Сцәеижь зегь ӡыф.
Таиф, узаҵымԥрааит
Аибашьра ачалт,
Аха уԥсы лаша аҵԥраан
Ажәҩан иаҵалт илашо.
Уԥсы лаша хьӡырҳәага
Ҳаракыроуп изызшо.
Саргьы саҵԥрааит

Аибашьра ачалт,
Сыԥсраны сахыԥеит
Аҵьалк.
Адәы сықәуп сыԥсы ҭоушәа,
Иҭамшәа,
Макьаназ ус сааиуеит
Сымра ҭамшәац.
Таиф, ухьӡ иаззырҳаша
Ҟалааит,
Анкьатәи уҩызагь
Харантәи дыԥшлааит.

СХӘЫЧРА ГӘЫРҒЬАХӘ

Схәычра гәырҒьахә
Анцоз имҩасны,
Санааӡоз сыҩны ахьаҕә,
Иҟалозма сгәы акы алсны,
Исымаӡамызт хыхьи-гәыхьи.
Сцон уҳәан-сҳәан ӡытҟәаак
Сырсны,
Аԥсҭазаара агәхьаагарак
Сылсны.
Аха ашәа сҳәон
Сыбжьы ркаҩны,
Тымитышак

Цьара саҩсны.
Сыхбыцра гәырҕьахә
Анцоз исаҩсны,
Ианыҟалоз сгәы
Акы алсны,
Изгарызшәа сара
Аԥхьахә,
Ампыл адырсыло
Аҭӡамц
Ахьаҕә,
Сыхәмарра сгәы
Аҟәԥҵәомызт,
Ҵәыргылак смахыԥаргьы
Суӡомызт.
Сҟәыԥшра гәырҕьахә
Аҽыҩ санҽыжәла,
Мца қьоуқьадк
Агәаҟьҳәа иансыжәла,
Саныгәаҭеиуаз сыцәа ҟьалан,
Зынгьы сандәыкәлоз
Схабжьаҟьалан,
Сыҽсыриашон сара схала,
Ӡыхәашьк салҵны сцон лыԥхала.

* * *

Ицқьаӡазшәа збон са сыжәҩан,
Арахь аҵкарқәа зегь хәашьуан.
Салан Аҟәа, иҭҟьазшәа сыжәҩа,
Шьоукы сыцәнымхо игәыцхәгәышьуан.

Стәашьа, сгылашьа, сыҧшышьа,
Сныҟәашәаҵәҟьа – зегь рххатәын.
Доуҳамчс исымаз – са сырхнышьна,
Амца иаӡрыжәуаз хьчатәын.

Сыҧсҭазаара, дад, сыҧхоумшьан,
Сыжәҩа хьызҳәоз рацәахеит.
Сӡыхь уахыччо унапы ҭумшьын,-
Усҟан зегьы среицәахеит.

Саҵаҧшуеит сара сыҕныжәҩан,
Сыҕныжәҩан ацлабуеит мра цеи.
Исышәҭ ҵәыцак ашәҭыц зхыршәло,
Дысныҳәоит ҿыц ииз аҵеи.

ЗҾАБАХӘ НЦӘАША

Зҿабахә нцәаша сара,
Зҿабахә,
Саҿахазшәа сҟалеит

Абахә.
Сҳақьԥсықьуа
Сызцом хара,
Ԥсшьахак сымам
Сызхара.
Зҿабахә нҵәаша сара,
Зҿабахә,
Ирҳәоит схымҩаԥгашьа
Аӡбахә,
Џьоукы сдырԫхәоит,
Џьоукы сдырџьоит,
Сара аџықә-џықә
Сыччоит.
Зҿабахә нҵәаша сара,
Зҿабахә,
Сгәаӄуеит исымаӡамкәа
Тәамҩахә,
Истахуп зегьы
Срыхьӡарц,
Шьхарԥык саҿысны
Џьара сцарц,
Зҿабахә нҵәаша сара,
Зҿабахә,
Исыҵахжәеит сзықәтәаз
Амахә,
Агьеҩҳәа скаҳан
Сшьапы ԥҵәеит,

Сылахҿыхра
Убраӄа инҵәеит…
Қәоурак ашьҭахь
Кәарак сыжәлеит,
Сызмырт шьапыла,
Снеины сҽыжәлеит.
О, исхыччап,
Дад, иага,
Акәара ччиа
Санага.
Зҿабахә нҵәаша сара,
Зҿабахә,
Сзаҿахазеи
Сызхамло
Абахә?

ААԤЫНРАХА

Схәыцра пылҳаҭ еиқәарақәа аннымҵәо,
Сыблақәа амцаԥшь рхылан ианбылуа,
Быгәнаҳашьан бсырҿыхаӡом баныцәо,
Ишсымац макьана исымоуп сгәы збылуа.

Быгәнаҳашьан бсырҿыхаӡом баныцәо,
Абжьы гозаргь быхәда быцәаз, сымш, бхааӡа.
Ӡымшынк сыжәлоз сагарцаз уи хышхыҵәаан,
Цәашьык акуеит сгәаҵан иххаӡа.

Абжьы гозаргь быхəда, быцəаз бара ҧшьаала,
Ҿыц аибадырха ҳамаӡам ҳара.
Ҳазцом мариала ҳаҧсҭазаара неихшьала,
Ҳаҧсы хьыхəхəо ишалоу Аҧсынра.

Быхəда абжьы сазыӡырҩуеит, иҿыстӡом,
Сгəы иҭагьежьуеит Тиутчев ицəаҳəақəа...
Быгəнаҳашьан бсырҿыхаӡом баныцəо,
Ишсымац макьана исымоуп сгəы збылуа.

«Аҧсҭазаара асааҭ ҿахҵəа анааилак,
Адгьыл нақ ианцо маха-маха,
Ҳамч зқəымхо ӡымшынк анаҳиааилак,
Ихаҿсахьа ибап ҳазшаз уа дҿаасҭаха».

...Быцəаз, соуҧшəыл, быхəда абжьы галааит,
Ааҧынраха аҧхыз ҧшӡақəа ббалааит!..

МҨАДУК АИХҴƏАРА

Убра, мҩа дук ахьеихысҵəо,
Саҳəшьа ҭакəажə ҧшӡак дынхоит.
Ихааӡа лҿабызшəа ихышхыҵəо,
Сыкəа иҭаланы сарҧхоит.

Абри амҩаду ҧшӡа ахьеихуҵəо,
Смаҵура хьыз гəақ сыхьчоит.

Схы сымагәыхьха, санызмыцәо,
Мацәыск ҵарыҵыруа исҿаҷҷоит.

– Уаҳәшьа дузӡатәуп, сашьа ҷыда,
Аҩныҟа усызнамгеит ҽнак...
– Ус ахьԥабҳәо, саҳәшьа ҷыда,
Ҳарҭ еицаҳҭәуп хәыштәаарак.

...Еҳәшьа ҷыдеи Ешьа ҷыдеи,
Мҩадук неихҵәа еибабаӡом.
Еҳәшьа ҷыда Лашьа ҷыда,
Лыҩныҟа днеир каҵьбеик иуӡом.

* * *

Ҵысхәык сеиԥшхама, хлаҳәаада?
Сласцәам, иараби, схьанҭам.
Дгьыли-жәҩани, ах, иахьеиду,
Избарцгьы сашьҭам, иагьсыхәҭам.

Сара сызкылыԥшра аҵыхәа
Анынҵәааша анцәа идырп.
Адәы сыҟәларц сыбӷа еиҵыхны,
Сымшәаӡакәа сҽы скәадырп.

Схы збоит сыҟоушәа мҳаҵьырра,
Арахь Аҟәа агәҭа сынхоит.

Сылхо сшылоу амалаҷырра,
Сыхшыҩ хшыҩда сҭанархоит.

ХЫНҬЫЖӘИ АҚЫЖӘИ

Лара – блаҭиқәаҵәаа – Хынҭыжә,
Итәҩасырц зҭахыз сара – Ақыжә,
Ҳхәыҷқәан ҳҩыцьагь, ҳхәыҷқәаӡан,
Лара дгаӡан, саргьы сгаӡан.

Зыхцәы еилабыҭәыз уи Хынҭыжә,
Зшьапы хырҟьаҟьаз сара – Ақыжә,
Маҷӡак, маҷӡак слеиҳабын,
Шьыжьла санылбалоз – мшаԥын.

Лгәашә савсны ашколахь сцон,
Хынҭыжә ла лтәала ашәа лҳәон:
– Ашколахь уцома, мшәан, уара,
Мшәан, уаҟа иуҵома аҵара?

Сара макьана ашкол сҭаӡам,
Ҵәҵәабжьык сарҿыхарцгьы сҭахӡам.
Икнаҳауп суаргьала гьало,
Сақәтәан сгьалалар ҟамло…

Ишсаҳауаз Хынҭыжә лыбжьы,
Ашколахь слывсны сцон шьыжьы.

Шьыбжьон санычгьежьуаз смах-ԥсах,
Ашәа сышьклалхәон еиҭах:

– Уара ашколаҿ аҵара уҵоит,
Ҳара џьмак ҳамоуп, гәыж-мыж ҟаҳҵоит.
Сара исҿарҵоит ахырҵәы рҵәны,
Мҩак уаныз уара узаҵәны.

...Сгәы ԥылжәон Хынҭыжә, Хынҭыжә,
Атәыҩа хыҵәрааар ҟалозма Ақыжә...
Дшысхыччоз збон абни аҭысҳаԥ.
Схәыцуан: баанҿаси цқьа ибызҳап.

АКАЏЬБЕИ

Ицәа дҭалоит дкамаршшоушәа,
Дхьаԥарчушәа деикәаҳәуеит,
Аӡә дирџьошәа, аӡә диреҳәошәа
Анахь днаҳәуеит, арахь дааҳәуеит.

Аӡәы ицимжәыц уи ҵәыцак,
Имҩа – икабинет-иҩны.
Ибоит ишихыччо инцәыҵак,
Ибоит дшырымбо дуаҩны.

Акгьы схарам. Акаџьбеи уарбажә,
Ашьапхыцқәа дыркуп дырххо.

Данԥсы ианду аҭакәажә,
Иҩызцәа ирзымԥшааит дахьынхо.

Ллеишәа цәгьоуп иԥҳәыс Анҭица,
Илымаӡаҵәҟьам уи хәарҭаԥшь.
Лҿы дҭаԥшлароуп… Еиҵалеит ица,
Дашьӡеит, дашьыхаҭеит ақашь.

Ибоит: икаџьбеира дзалҵуам,
Игәы акы иареиџьуеит еимлаҳәах.
Еҳ, иаб даԥсыуа хаҵан,
Дирҽеиуан димазҭгы еиҭах.

Ихшаз иҷкәын заҵә дҟамландаз,
Иара иеиԥш иԥҳәыс длыцәшәо.
Икаџьбеирагь ихьымӡандаз,
Иҟаиҵо дҟаланда игәы иҭашәо.

ХҨЫ-ХҨЫЛА

Ауҳәан-сҳәаан ӡымшын сынхыҩрыла,
Схы ахьынахо сцарц цәгьа избом…
Шәеидымгылалан хҩы-хҩыла,
Шәытыӷьтыӷьра аҵыхәа ԥҵәом.

Сажәа сҿырԥаауеит исыжәлан,
Иқадақьуеит амитә рҿио.

Иаазхәаз дарбан, мшәан, ахыжәла,
Иаҳгәыдитцо иарбан хҿоу?..

Сыԥсы, ҟаитанԥас, ԥсыуарала,
Аҿсыкәыршан иаҿуп схәырра.
Адәы сықәзаргьы гәырӷала,
Избоит сымӷа шцо хара.

Схы сыхьчароуп сынхаӷрала,
Исымаӡам аӡәгьы игәаӷ.
Сыҕба мцароуп инхыӷрыла,
Иашаҭароуп исымоу агәаӷь.

Ҳтыҕтыҕь цәажәара хӷы-хӷыла,
Саргьы салахәуп агәҭа.
Аԥсуа иҭоурых ҿыц ихӷаалан,
Исызҵагәышьом сара шьҭа.

САЖӘЫМҬЫҾХА

Акгьы сашьҭам сажәымҭыҿха,
Исызхоит саб рыцҳа иуаҵьаҟ.
Сажәымҭыҿха, сгәы зырҿыхо
Сымоуп, сашҭа – са сбираҟ.

Сгәырӷа аӡы хьшәашәа саҿыхәо,
Сыӷнагьежьуеит сыӷнаҭа.

Ишызбац ҧхыӡ избоит аҽыхәа,
Икьыркьыруеит уи еиҭа.

Дунеи мшынкаҿ сыҵәгәыр хыршәлан,
Ҧсыӡк скырц сара сеихом.
Сҵьынҵь сахуп гәырк аҵа скылшәан,
Сымҩашьо издыруеит, шьҭа сҭахом.

Сҵьынҵь, уҧеиҧш ҿыц ирххатәхома,
Маха-маха уеимдырххоит.
Исырҭаз суахәамахьӡы сызхома,
Сажәуазаргь гәыла са сҿахоит.

Суахәамахьӡ смыхәар ҧхьаҟа неигас,
Сжьырныҳәахьӡ сымоуп, ишәаҳау.
Саҧсшәа сыцуп матанеигас,
Убри ауп сныхаҟәа иреиҳау.

ИЛАФУШӘА-ИЛАФЫМШӘА

Макьана исыҟәӡам ааҧсара,
Аха сахаанхеит схахәы акаҧсара,
Маҷ-саҷк схаҧыцҟәагь ркаҧсара,
Уиҵәҟьа сзычҳауам сара...
Арахь сыхшыҩ аҭыҧ иҭоуп,
Макьаназы уи хәарҭоуп.

Икәадам усҵәҟьагьы сшьамхы,
Исрашәартә сыҟоуп са сымхы.
Хьаас искым: ҳзынио ҳаниоит,
Ҵаҳәарҭакаҿ зны ҳаиниоит.
Исҭахуп сымҩасырц сара убас,
Убас, убас, убас, убас...

ШАҞАҨЫ

Шаҟаҩы сдырҽхәаахьоу... Шаҟаҩгьы сдырџьахьоу,
Исымаӡам урҭ рхыԥхьаӡара.
Шаҟантә сыбӷа еиҵысххьоу, шаҟантәгьы схәаахьоу
Иадыруеит сара сыбӷаӡара.

Сышнеиуаз ахаҳәраҿ сшьапқәа еишьклашәан,
Схы сазнархәыцит уи даара.
Саншьцәа рашҭаҿ сара исҳәоз ашәан,
Инасыԥцын рашҭа ԥшӡа аҭаара.

Иҟасымҵеит сара хылԥа-хас,
Ишәцәысҵәаахуа сымам маӡакгьы.
Аӡәгьы снеицом сыҩныҟа сыԥхарс,
Сызбылуа сабылроуп мцакгьы.

Ах, анаџьалбеит, еилыскааит акы, –
Ухьӡ рҳәонаҵы уԥсы ҭазаап.

Иухыччо уркуазаргь нас шьоук аԥскы,
Зегьы-зегь, зегьы-зегь уааразаап.

* * *

Акымзарак сашьҭам, зынӡа акгьы сҭахӡам,
Исҭахӡам, дмаалыҟьзаргь, ҿыц иԥсы схаларц.
Сацәызуеит сдунеи ԥшӡа, избоит шьҭа сахӡам,
Аха сашьҭоуп усгьы хәыԥшӡакаҿ схаларц.

Адәы сыҟәзарц сҭахым сара сгәырҩаха,
Саҵашьшь изжәуеит сгәырҩа аԥаҭхьгьы.
Уи самшькәа сышнеиуа, ҽнак санҭаха,
Иароуп изхылҵуа ҿыц са сыгәҭыхагьы.

* * *

Сшыҟоугьы ԥсҭҳәаҟәак схаԥоушәа,
Срымбозаргь акы саԥсаны,
Сгәы иабоит ԥсҭазаарак саԥоушәа,
Ҽаӡәы сшибогь сԥаԥсаны.

Схы збом сара снымха-хымҵәан,
Сыҩны дыкҿазаргь алыԥсаа...
Ԥылгадушәа исфом аԥыматҵә...
Шарԥаз ашәа анырҳәо аԥсаа...

* * *

Ааԥынроуп шьҭа, кырцхк ауазаргь,
Ишыԥшӡац иԥшӡами Аҟәа.
Зынӡа скьаҿзаргь, ма саузаргь,
Сеаҵахызҩом снеины аҭәаҟәа.

Сыршны еихаӡаҵас сеиҵызхуа,
Аӡәгьы дыҟам, аӡәгьы илшом.
Исымпыҵшәом еҵәак аҵыхәа,
Цәгьак са сҿаԥхьа аӡәгьы изыршом.

* * *

Ҳарҭ, ҟазшьала аҳауа иалоу,
Ҳхаҭа иҳаздыруам ҳазхьынҳалоу.
Ҳазҵымҵуа иарбан уалу,
Иҳацрымшәо иарбан гәалоу.

Зыԥсҭазаара нҵәаз уи дуалдоуп,
Анышә хьшәашәаҿ дыхлаҳәадоуп,
Аха доуҳамчык ус иԥырҵуам…
Дгьыли-жәҩани рԥеиԥш – уи ыӡуам.

ХЬЫМЗӶЫДА

Сашьҭам пшандага хьӡык схыԥырц…
Сшәаҟьаны сыԥсҭазаараҿ смыԥыц.
Сцалоит сышцалац, сыблаҟьозааит,
Сыхьӡ хәыч бызқәак ирҟаҟозаауит.

Сыԥны сызшьуа дызцашам уи анарцә,
Ихаацәоуп суаҵьаҟ иахылҵуа алԥаҵә.
Сиешьара сашҭа еиҵых рызхозаауит,
Аха ҭыӡҭала хазы-хаз инхозаауит.

Ус сықәым дунеик хьӡыда-цәада,
Ак сыҭнымхартә исыхьи, сзеицәаада?
Саб иашҭа ду сыхьӡ азынхаауит,
Хьымӡӷыда исҭынхаша сҭынхаауит.

СЛАХЬЫНҴА АҼАПХЬА

Зеиқәа пжәаз хаҵеибоушәа
сымшқәа шьҭа иқәсыршәуам,
Слахьынҵа аҿапхьа сласбоушәа
сыекасыршәуам.
Арахәыц сзаҵдом, ишԥазури, агәыр аҵа,
Сыԥсы сшәыршьа, нас, сыҵла ашәшьыра амҵан.

Аха амацәыс сҿаҷҷоит, ажәҩан схагәыргәыруеит,
Ҳаи, амацәыс сацәшәаны, исымпыҵшәома агәыр уа.
Хаҵеибоушәа исҭахым сара сымшқәа қәсыршәырц,
Ҳхаҵкы уцеит ҳәа сатәамбаӡаҵәҟьа сдыршәырц.

Схы збоит сымшқәа цқьоушәа, саԥсуараҿ ссасымшәа,
Сызшаз сигароуп сыхшыҩ ҽенак иансымшәа.
Анцәа иумҳәан сымшқәа рҿаԥхьа
сшьамхы асырсуа,
Дҕамшь сырслоит сшьапы хырҟьаҟьа
аӡын қәа шсысуа.

Ҩнык сыҩнахәаҽуеит... Исымаӡамеи хгарҭак,
Еибарбылгьо сашҭа иҭалоит сымш хыдақәа гәарҭак.
Убырҭ рыбжьыккарҭа сҽыбжьаршәны исшәаҳароуп,
Сыбзырӡы зымҳәац ажәак усгьы ирҳәароуп.

ИХҴААЛАЗ АМҨАЛА

Ихҵаалаз амҩа сықәлан сцоит,
Ишьапқәа ҵәаҳәӡа аӡә дсыхьӡоит.
Иаҿыз уахгьы-ҽынгьы аҳәашгаш,
Сара саҵкыс игәра ргашт.

Сцәа схызхуа еиҳахашт,
Иҕьычны ирфо зегь рхаҳашт.

Амарџьа. Амарџьа. Зегь ҳаиццашт.
Жәҩангәашәԥхьаракаҿ ҳнаӡашт.

Ирхылааӡа сыбла аш,
Ихҵаалаз амҩа сыҟәлан сцашт.

АҞАҶАА

Данҭала сашҭа аҟаҷаа,
Акәҷаракәатцәҟьагьы шәаҟьеит.
Уааӡа ҿызҭхьаз арбаҕь заа,
Еиҭаҿыҭны амҵәыжәҩа аҟьеит.

Сашҭа иҭалаз аҟаҷаа,
Ашьшьыҳәа ихала дҭыҵны дцом.
Сла Дамшәгьы, ахы ахчааит,
Ҟаҷаак ицҳаӡом, ҿнаҭӡом.

Сишьклаԥшлароуп, ԥсыхәа сымам,
Иҿаԥхьа сгылаӡом сыҿреиџь.
Иҿаҟәарц дашьҭатцәҟьоуп са сымҩа,
Уажә илаԥш иҵашәеит уи сҵеиџь.

Слажә ҟрым-ҿрымуеит, ахы ахчааит,
Ашышьа иаҟәшәом, аӡә дабар.
Ҟаҷаак анцәа сицәихьчааит,
Иҭахуп уи сҵеиџь зынӡа иҭабар.

Дынхаҩыцқьоуп са сызхылҵыз,
Дуаҩы разушәа сгәы иабоит.
Ақаҷаа уахык дзеиԥхызыз,
Саштҭа иоугәышьом, дҵьабоит.

Дысҿагәыбзыӷуеит ақаҷаа,
Сизызырҩуеит сгаӡаха.
Ах, с-Дамшә, ухы ухчаауит,
Иҭаужьлаз дарбан сымӡырха.

УЗҬАХЫМ – УИҬАХЫМ

Узҭахым – уиҭахым…
Уи дууам, дҭахым,
Иаԥсуа ҩны дахым,
Иаштҭацәҟьагьы рхым.

Уиеиӷьуп уи аԥсык,
Угәаашә аартны сасык,
Дҭалар, деилагоит,
Зымшынк уаиргоит.

Иуҳәогьы иҭахым,
Иууагьы иҭахым,
Шьҭа ихгьы иҭахым,
Имал-ҷан игәы ахым.

Ҳуардынқәа меивҵахеит,
Иара дҳәалахеит,
Ишьапқәа ҵархеит,
Ихшыҩ кәадахеит…

Узҭахым – уиҭахым,
Дуздырыр, уҽырҭынч.
Зыҩны иахым, дахым,
Нас дзыгәырҩои ҟадыџь?

ЗЕГЬ СЫЧҲАУЕИТ, АХА…

Адәы сшықәыц сықәуп,
Сара ааԥсарада.
Санықәуеит, иснықәуеит,
«Раида гәышьа, раида…»
Акгьы сгәы иалсӡом
Аԥсрада, аԥсрада.
Акгьы сгәы иалсӡом
Ачарҳәарада,
Амаҳагьарада.
Акгьы сгәы иалсӡом
Аџьынџь аҭирада,
Уи аҭирада, аахәарада.
Егьирахь ишәҭаху сзышәҳәа,
Шәсацәҳа ҿҭыӡәӡәаала,

Акымзарак саҳәом,
Акымзарак шәасҳәом,
Ҿыстʒом,
Зегьы сычҳауеит.

* * *

Сыхәажә-ца ҭәызарц, схы-сыԥсы наҭ,
Ишьҭысхуан сшьамхнышлан, мчыла акалаҭ.
Наҟ иԥсы иʒон исыцхраашаз сгәыла,
Схы-сыԥсы сфон, сыгәжәажәон, гәаныла.

Сҟазшьа зегь ахароуп, бзанҵык са смашшʒацт,
Сҿы шәаҳаушәа ҽԥныҳәан ажәак сымҳәаʒацт.
Схала дәык сықәхеит, схалаʒа, сʒышʒа,
Бысмацәҳан, ҳаҩныҟа сгәарагал, сыԥшʒа.

АДОУҲАМЦА

Снеиуеит ԥшьаала сҽынкыло,
Сгәаҭа макьаназ еилыҷҷоуп.
Саиааиртә сыҟоуп исԥынгыло,
Мрашәахәала сгәы хырҷоуп.

Сызхылҵшьҭроу рыуаҩра гәынкыла,
Сынхошәа иахьанʒагь сгәы иабоит.

Доуҳамчык сышьҭнахт исҧылан,
Доуҳа ӡыхьда сгәы шабоит.

Адоуҳа ӡыхь са сзы инасыҧуп,
Адоуҳа жәлар сырҿаҧшуеит.
Доуҳамцала адәы сыҟәуп,
Доуҳамцак аҿы сбылуеит.

АҦСҬАЗААРАҾ

Аҧсҭазаараҿ иашәырҭаҭоу,
Акымзарак сгәы ахӡам.
Ҿнак-зны ицәырҵыр, дад, ишәарҭоу,
Схы сшамеигӡо уи маӡам.

Избо итатоушәа шәырҭаҭак,
Сымшқәа дырццакӡоит уеизгьы.
Сҧацха чуан ҷышә исыхьтатоу,
Убригь иабылхьеит мцакы.

КӘЫЖӘЛАР

Акымзарак саҳәом,
Акымзарак сырххом.
Ргәы аартны ак сарҳәом,
Сҭахцәак сыргәаҧхом.

Маӡала еигәныҩуеит,
Маӡала еицуп.
Маӡала еиҧхныҩлоит,
Еибырҳәогьы – мцуп.

Иҧшӡоу адәахьала,
Ҩныҵҟала дхәаҧсоуп.
Абаҕлачын иахьала,
Аӡыргара даҧсоуп.

Аҧҳәыс еилагәагәа,
Зусқәа еилыргам,
Ҳалшьаҟьоите Гәагәа,
Улацлабыргьы луам…

Ирыӡбоит Аҧсны аусқәа
Кылчын, Хәанакьа, Қар.
Акаҳуеиқәаҵәа аҧхыӡқәа
Рзеиҭалҳәоит Еҧкар.

Ауҳәан-сҳәанқәа рӡытҟәа,
Иахәшәтәуеит шьоук иржәлар.
Д-Гегельхеит уажә Аҟәа,
Алафҳәаҩы Кәыжәлар.

ԤАЖӘАНТӘ

Ԥажәантә сыԥхьаӡон, аҽыԥхьакра сахьӡон,
Ануаа рхәынтәи ахыртҟәаацқәа ааӡон.
Аҳауа иахьалаз ишәышәуан, ишәышәуан,
Уртҭ ҳнаган ҳҭарыжьуан аԥсцәаҳа ичуан.

Ԥажәантә сыԥхьаӡон, аҽыԥхьакра сахьӡон,
Аха саб ашҭа дықәлан ҵлак амҵан деимдон.
Ҽыҵәаахшьа сымамызт ишаауазгьы ахыртҟәац...
Иҟоу уасҳәап, аԥсҭазаара, сургәаҟцәоит, усҟәаҵ.

...Саб иаҳаӡомызт зынӡа аибашьра абжьы,
Дышгылац уи дгылон еснагь еиԥш шьыжьы.
Нкылашьак имамызт, уи дықәлон адәы,
Ех, дадхеит, ицәгьами, ицәгьаҵәҟьами шәкы.

Ануаа рхәы аҟынтәи аҕа атәыла ирбгон,
Агыруа – сгәыла сашҭа ацәгьақәа иҳәон.
Ахыртҟәаацқәа агәыдиҵон иблырцаз сыԥны,
Иҿасҵон счеиџьыка, дысшьон уи дуаԥны...

...Ахыртҟәаацқәа шышәышәуаз сыԥны сихьӡеит,
Сгәаара схы-сҿы ишаныԥшыз сымӡеит:
– Иаҳҳәеит ҳәа иухьи, иҟоу умбаӡои?
Ахысбыжьқәеи аҳәҳәабыжьқәеи зынӡа иумаҳаӡои?

Ақырҭуа ихыртҟәацқәа ҳꙩыҵьагь ҳаршьуеит…
Ҳахәҵәы анихӡарц дҿаҳәатәха деибашьуеит.
– Дҳақәымлахьеи, ҳимбылхьеи, мшәан, уи знык,
Ҳаиҟәаҟәаӡарц дашьҭан ҳарҭ, иҟам уаԥсҵәык…

Ахыртҟәацқәа ҳхашәышәуан, сара аҭак ҟасҵон,
Абырг иаҳаӡомызт, сыҳәҳәагәышьон, сыҳәҳәон.
– Нои иакәӡам уажәы иҳақәлаз, Шеварднаӡе иоуп,
Уаргьы саргьы ҳҵысҭра ҳцәигарц игәы иҭоуп…

Зынӡа ҳааигәаҵәҟьа, ҳааигәа итҟәацт ахыртҟәац.
Уи иаҳзаанацаз сгәалашәар сҭахым, наҟ шәысҟәаҵ.
Саб дахьызгоз, дхәыҷызшәа, инапы данкны:
– Ҳаи, ҳимшьуаз, уара, – иҳәеит, омашәа ибаны.

БАРА СБАЗҴААУЕИТ

Ахызаҵәқәа цеит баргьы саргьы иаҳхыкны,
Ҳшеицыц ҳаицын, ҳаицәымҟьалт ҳӡыӡымкны.
Еицаҳбон, иараби, аԥсҭазаара ԥхызкны,
Сыбҟажон саныҟаз сыхшыꙩ маҷк сахыҵны.

Схы сшьон хаҵаҵас, скыдхон жәꙩанк аҵа.
Ихꙩыкхашаз хꙩыкхеит, ирызҳаит иҭамамӡа.
Дабацеи аԥшьбатәи, исаҳәи, дабацеи?
Дыргама аӡыхәашьи, афырҭыни, нас амцеи?

УАԤƏЫ

Уаԥəы – Анцəа ируаԥəуп ҳəа лҳəалон сан.
Иҵьасшьон ажəа «Анцəа» арацəа
хыԥхьаӡараҿы иахьлыргылоз.

Уаԥəы, уаԥəы, Анцəа руаԥəы,
Суԥгал сеибганы.
Сахоумԥан цас аԥəы,
Усԥыл сыгəра ганы.

Уаԥəы, уаԥəы, сара суаԥəы,
Суԥылар сеибганы,
Ԥагалантəи ауалыр аԥԥəы,
Ахӄьоит ирбганы.

Уаԥəы, уаԥəы, Анцəа руаԥəы,
Саԥыларц сеибаны.
Зегь акоуп, ақəа сҿыԥəԥəаз,
Сӄалом сеибаны.

Сара сзы адунеи – ԥаацəоуп,
Урԥ сгəы рзыбылуеит сара.
Аха аеԥə рыблақəа ԥаацəоуп,
Аԥсра ишаӄəыгоугьы хара.

Уаԥəы, уаԥəы, Анцəа руаԥəы,
Умцаԥшь сарбыл наӄ.

Сахаз аԥсҭазаара аҵәы,
Исзырымҳәо «агәаҟ».

Уаҵәы, уаҵәы, Анцәа руаҵәы,
Саԥыларц сеибганы,
Уаҵәы, уаҵәы, Анцәа руаҵәы,
Усԥымлан убганы.

СЫԤСХЬАЗАР, СЫԤСХЬАЗААИТ

Лара дысзыҟан, дысзыҟан
Акалашәа,
Лыбла агәқәа сыргон зны-зынла
Сынӡаакәкәалашәа,
Ажәҩани, Амреи, Аԥсҭҳәеи
Дрыбжьаччон,
Сыԥсҭазаара аваҵкьар далалон,
Дамҷон.

Лгәаҵан еизыкәкәазар акәхап
Лгәалақәа.
Тәым бызшәала рҿаалырхеит
Лажәақәа:
«Уара урықәуп уабацәа
Ркәалқәа,
Ухәдаҵьал хжәааанӡа

Урықәыз урҭ алқәа.
Уара узӡҕабцәа
Ашьап кьаҳәқәа,
Ма шәарҭ ахацәа –
Мараҳәқәа
Сшәеицәазар,
Сҽысшьуеит сара,
Исҭахӡам уара умалқәа,
Сшьапқәа каламқәоуп,
Шаӷа сеинаалоу,
Убоит ухаҭа.
Сара сышӷа уаанагахра
Уӷоуп еиҭа...
Аҿымҭ-ҿаҳаҿымҭра,
Иақәыпхоит аԥсымра...
Иԥсхьоу планетоуп,
Усызмырҿыхеит сара...»
Сыԥсхьазар, сыԥсхьазааит,
Аха быԥсы ҭазар,
Иҭазааит,
Иҭаӡазааит
Бара.

АКАҲУА АԤСШӘА

– Абас узырԥагьаз, дад, исаҳәи уара,
Уаби сареи иаҳзеилан ҳаура, ҳҳәара.

Аҟәа санувсуа, «ушԥаҟоу» уҳәаӡом,
Аҟәаа ркаҳуаԥсшәа сара исызхаӡом…

Аҿԥныҳәа ситәоит, иситәоит абык,
Зыҟәрахь инеихьоу, инеиӡахьоу абырг.
Аха истәом, истәом уи сара аҭак,
Саԥсшәа ишинамҭо здыруеит хәартәак.

САРА СЫЗШАЗ

Сара сызшаз убас сишеит,
Имыцәаӡоз ҵхи-мши срыхшеит.
Мши-ҵхи сҿыжәланы изгоит,
Сыҿқәа шуроугь рыгәра згоит…

ЧЫХЬ

Счара иаҳәаӡамызт Чыхь,
Аха дырцәымшәа ахьҭа, аҷыхь,
Скәаскьа абарҵаҿ дтәаан мчыбжьык,
Ишьҭыбжь ада игомызт бжьык.
Ашәа ииҳәоз – ахапа,
Иахылҵуаз ссирын – ацхарпа.
Дааԥшуан, дыцәон, нас ижәӡон,
Аҳ шьапыла дахьцоз дцон.

Нас дыԥсызшәа иԥсы иӡон,
Аха ирыжәтә даиааины ашәа иҳәон…
Счара иаҳәаӡамызт Чыхь,
Иара иахь исымаӡам гәынҷыхьк.

ТАМАЧАН

Сара сашьҭамызт аҷан.
Ари сыхьит тамачан:
Аҵла салҟьан, хланҵы сцеит,
Исыхьыз сҳәозма, сыԥсы зӡеит.

Ишсылам дыруп усгьы ахәча,
Исырҳауеит ҿаҵак ача.
Ҳаҭырк ззақәым сара сџьа,
Узхара сырџьа, сырџьа.

Усқәак змоу зегь ԥхьаҟа еихоит,
Зегь рышьҭахьынӡа са саанхоит.
Сҟәаҟәа-чаҟәа мҩак сануп,
Сџьынџь заҵә сабуп, иагьсануп.

Шьҭак сахькыдҟьахьоу сызхоит,
Имыцхәыҵәҟьан сыхьӡ дырххоит.
Сзылҟьаз аҵла ҳаракын.
Ҿымҭ сыԥсышьа иазыԥшын.

Аха сымԥсыкәа уахь сеиқәхеит,
Са сзы иҳәыҳәыз зны – дматәхеит.

* * *

Сымшқәа шоурак рыцалт, иԥхацәоуп,
Ааԥын аԥхыӡ ссир сзалцуам, ихаацәоуп.
Арахь убас, убас еиԥш иццактәуп,
Саб ицәцәаӷәацәеиԥш аргаматцәқьа сцактәуп.

Аԥсҭазаара шьҭа сыматәақәа архоит,
Гәалашәарак макьаназ сгәы арԥхоит.
Сыуаҩра анеихыршьало аҽны,
Жәақәак рҳәароуп рҽырмаӡа илацәҟәны.

Ҽынлан. Мҽышан, сара саниуаз,
Илаҳарц лтахымызт сангьы аӡә иуаз.
Гәыӷрак лыҭо илҿалашон цәашьык,
Лгәы илнаҭон сыжәҩан иацалом ҳәа шәшьык.

Аԥсҭазаара шьҭа сыматәақәа архоит,
Зны исашьаз маҷ-маҷ абар, дматәхоит.
Сдунеи ԥшӡа дуӡӡа, сымыш, нцәара зқәым,
Ҳаиԥырцымтәаз иуасҳәашам иакәымк.

АКЫМЗАРАК САШЬҬАМ

Акымзарак сашьҭам, акгьы сҭахӡам,
Исҭахым амаалыҟь ҿыц иԥсы схаларц.
Сшацәыӡуа збагәышьоит, сдунеи ԥшӡа сахӡам,
Скәалкәало сашьҭоуп хәы-ссиркаҿ схаларц.

Адәы сыҟәзарц сҭахым сгәырӷаха,
Игәыҭгаган ицәырҵуеит џьара сара счаҕьа.
Игәаҕьны дарбан сзыргыло насҭха,
Иараби, исараӡа, сыԥсҭазаара, учархьха.

АИШӘА АХАНЫ

Иӡырызгом сыхьӡ ҿыҭны,
Сыбжьы дсырдырӡом измаҳац.
Схы збоит сыҟоушәа суаӷны,
Игьежьуазаргь сыхлахаҵ.

Хьӡыс ҳәа исзынхаз нхаӷроуп,
Уаарала иҟоу ахьӡ сҭахӡам.
Сынхаӷ гәыҕракәа хароуп,
Сдоуҳамч акәзар – зеиԥшҭаӡам.

Сымхы напхыцла исцәаҕәоит,
Сгәала цәаҳәа ҵәаҕәаны.

Сгәырҩақәа зегь сырцәынхоит,
Сдыртәоит аишәа ахаҧы.

АКГЬЫ САҲӘОМ

Акгьы саҳәом сажәымҭыҽха,
Исызхоит сара суаҵьаҟ.
Шьҭак исымамзар сызхыҽхәо,
Сзынхарызеи, мшәан, сҽыргәаҟ.

Изжәхьеит изжәша сгәырҩа аӡыржәтәгьы,
Алҩаҵә ҩеиуеит сыҩнаҭа.
Еицуп сашҭаҿ сҿатәи сжәытәи,
Сыбжьагылоуп урҭ рыгәҭа.

Бжьык еихсыҕьуам. Слымҳа иҭаҩуеит.
Иахьынтәиго Анцәа идырп.
Сыӡын мшы асы аҩуеит,
Уи азын ишҧацо са сгәы ҭыҧ.

АНЦӘА ИУМҲӘАН

Иӡырызгом сыхьӡ сҿыҿны,
Аҳәоуп уи ӡырызго, иҿыҿуа.
Сымшқәа иқыдбажәу мҿны,
Анцәа имҳәароуп иҿыпуа.

Сымхы напхыцла исцәаҕәоит,
Сшылагылогь аҟәара.
Сгәалақәа зегь сырцәынхоит,
Сҩызцәа срыццоит ныҟәара.

Имацқьа-шьацқьаӡоуп уажәы,
Ирмысӡацшәа сымшқәа ақәа.
Иҧшӡаӡа икнарҳахьеит скәымжәы,
Уа илатәамзар аҧсынкәа.

ДАЄА МЧЫБЖЬЫК

Даєа мчыбжьык, даєа мчыбжьык,
Иахыҩуеит сџьынџь иҿыцӡоу бжьык.
Сгәырҩап, сҵәыуап, ҿымҭ сџьабап,
Аҧсны хьыҧшымра дук ахьӡап.

Даєа мчыбжьык, даєа мчыбжьык,
Аҧсны иахыҩроуп убас еиҧш бжьык,
Ҳҵеицәа, зхы ақәызҵаз Аҧсны,
Ҿыц иҭалартә еиҧш рыҧсы.

Мышкы – уи шәышықәса иаҟароуп,
Мчыбжьык уанагха – уи тҟәароуп.
Ихьчатәуп ҳажәлар рлахьынҵа,
Иарктәуп рҭоурых цәашьы ххаӡа.

Даҽа мчыбжьык, даҽа мчыбжьык,
Иахыҩуеит сџьынџь иҿыцӡоу бжьык…
Амшын сшьамхышәара инаӡоит,
Аӡыршы сыҵазҭәо дканӡоит.

* * *

Амра шеишеи амшын иӡаалом,
Ажәҩан ахь икыдхалт алаҧш.
Саргьы сашҭа сыҧсы анӡалом,
Сҿара лабжыш сашҭа ихбалашт.

СЫЛАҲАНДАЗ…

Ақәа кыдҵәеит,
Зынӡа икыдҵәеит.
Аҽны скылсит
Сбааӡаӡа.
Сгәаҵа кылҵәеит,
Сгәаҵа кылҵәеит,
Хьаак саман
Сыҧхаҵа.
Схы сымагәыхьха
Аҩны сыҩналеит,
Ҳәынҵәаак сылсны

Ҵьара сцон.
Ҭыԥкаҿ сымҟәыбоушәа,
Скынҩалеит,
Ахa гәаӷьк уеизгьы
Исыӷралеит,
Сгәырҩеи сгәырӷьареи
Еизон...
Аҩны сыҩналеит
Сыҽкамыжькәа,
Сымч еизца.
Ауарҳал еиҩырҿа
Убра сканажьит
Еизыҭцәан уи,
Ихәахәаӡа...
Сылаҳандаз
Аҳәынҭцәа,
Сара нҭцәа,
Сара нҭцәа.

* * *

Уахынлоума, ҽынлоума,
Шьапылоума, ҽылоума,
Асааҭ сзыԥҭцәоуп жәеизанӡа,
Сзырццакуазеи, анамӡа.

Ашьыжь, асааҭ жәеизанӡа,
Зхы иахыццакуа, анамӡа,
Усқәак еидырҵәаҵәала,
Срацәажәоит аӡәаӡәала.

Шаҟаҩ сыԥхарра рысҭозеи,
Сгәы рыцҳа ҷкәын иахыҵӡозеи,
Сара сыцәгьархәыхәыҩӡам,
Ԥшандага ажәала схыхыҩӡам.

Ашьыжь, асааҭ жәеизанӡа,
Адәы сықәзааит, анамӡа.
Иаанхо сымш зтәу – дхаҵаҵәҟьоуп,
Ахьааҵәҟьа ахьсымоу сгәаҵаҿоуп...

КӘЫРКӘНАА КӘАКӘАРА

Дынхоит ашьха Наа
Кәыркәнаа Кәакәара.
Дхықәынхалоит, аа,
Наа захьӡу акәара.

Изҿнаҭуеит акәыкәу
Кәыркәнаа Кәакәара.
Абжьы имаҳартә, ишԥыкәу,
Ахьхьаҳәа ицоит акәара.

Иаҳәоит акәыкәу: «Кәыкәу»,
Ҳалнахырц зегь ацәа.
Абжьы ахьго иабыкәу,
Шәынхарауеи ҳәа ахацәа?

Аха дыцәоуп, дыцәоуп
Кәыркәнаа Кәакәара.
Уи дӄәышуп, дуаҩ дырцәоуп...
Абжьы гоит акәара.

ИШГЫЛАЦ ИГЫЛОУП АШЫЦ

Ргәы иҭаӡам урҭ сашҭаз аргама иашшырц,
Аха усгьы иазыԥшуп рыбла ҭраа.
Игәныргоит имҩацкәа иахьгылоу ашыц,
Сырцәымҕуп доуҳамчык сахьамоу сышьҭԥаа.

Зегь ргәаҳәа ду сашьҭам. Сымчгьы азхом,
Ишқьаԥҭамхо здыруеит сымҩашьо сыҩны.
Аха сашҭа иазашшыц дазашшуеит, деиқәтәом,
Ихы ибоит, маӡала дахьӄәындӄәындуа, дуаҩны.

Иазԥшуп урҭ сашҭа ишазыԥшыц иахьагьы,
Ихырҵәарц иахгәаӄуеит уаҵәы-зны са сшыц.
Сшеихац сеихоит еиҭах ԥхьаӄагьы,
Аӡәгьы дыӄаӡам сашҭаҿ аказыҳәан дашшырц.

Мачҷ-мачҷ абжьқәа бжьаӡуеит. Сацәажәоит схы.
Ашәа гәырҩак сгәаҵаҿ еихсыҕьуам, инҵәом.
Аҟәраан алатәеит ашьыжь сымхы,
Уи сцәафаӡаргы, мап ҷьушьҭ, сыхҵәом.

Аргамаҵәҟьа ицәырган ажәак аӡәгьы иҳәом.
Аха рыбла ҭраа сашҭахь иԥшуеит ишыԥшыц.
Саргьы, цас изуазшәа, макьаназ сыхҵәом,
Сашҭаҿ ишгылац игылоуп ашыц.

ҴХЫБЖЬОНТӘИ АХӘЫЦРА

Слахьынҵа арахәыц па еилымҵызт, еиқәҳәалан,
Аҩсҭаа дацрыхо даҿуп иԥиртларц.
Сыжәлар рыхьӡ зларҳәоз амшын ихыҭәҳәалан,
Ианыҟала еиҕьуп хабарда сыржӡарц.

Аамҭала зҽыҵәахны, зҽеибызҭо малла,
Ихы дшақәгәырҕьо, дҭазырхаша ҟалоит.
Дыхьҟәыршәа насыԥны ианылаз зны амҩа
Дацәҟьалар, изысԥшаарц гәаныла исҭаххоит.

Хаҳәк збеит икаршәны. Аӡәгьы иҭахӡамкәа.
Ишьҭысхын, ихьшәашәаӡа ус исзыԥшын.
Иагәылан аԥсадгьылаз ашәа аԥсы ҭамкәа,
Изымҵаз акәтеиԥш уи ашәа аҕраԥҽын.

Ашәа ахаҭыԥан, ҳҵеицәа рыбаҩқәа еицәажәоит,
Адунеиаҿ урҭ рыӡбахә шырҳәаац ирҳәоит.
Адгьыл иҵыҩуеит ирзымҳәаз урҭ ражәа,
Адгьыл алымҳаҿ ишыҳәҳәаац иҳәҳәоит.

СХЬАԤАРЧУШӘА

Избоит макьанагь акрамчушәа,
Еснагь сзықәгәыӷуа са сдоуҳа.
Сцәа сҭалаӡом схьаԥарчушәа,
Агәыркәа шсылакшогь иаҳа.

САРА СЫМЦА

Ишԥеикәыз, шьыри, сымца агәгәаҳәа,
Схы шԥазбоз, иараби, суаҩны.
Шьҭа мач-мач еиԥхьбоит са сгәаҳәа,
Иҩналоит хьшәашәарак сыҩны.

Шарԥазыла аҵар рҵәитситра,
Исыхьыз сеидру, схы ҭнаҟьоит.
Аҟәраан ахаҩоит иафарц суҭра,
Иԥсымлашь цәарӡгаха ишаҟьоит.

Аӡәгьы издырӡом са сзеиуоу ҳәа,
Сзеиуоу сыздырӡом схаҭагьы.

Сырхаштіит, иҟаӡам сызуоу ҳәа,
Хьаас измада суахтіагьы.

Шарԥазыла аҵар рҵәитситра,
Схы ҭнаҟьозаргь, исычҳап.
Аҵәитситра иазырԥшӡар сымра,
Уаҵәазы сдоуҳамч ҕәҕәаахап.

Аха сылахь кыр еиқәырҵоит,
Ицәыканӡаз сӡахәа абҕьқәа.
Сымца еиқәызҵаз, уи еиқәырҵеит,
Ирцәымшәа ирывыҟьҟьоз ахқәа.

ИЧҲАТӘУП

Изыхҵаалаз амҩа саныланы сцоит,
Санымҵыр, уи сгәыхәтәы сахьнагӡоит.
Кырцхк сзауит ҳәа, уи акгьы аурым,
Анаатә сыжәлар, ажәакгьы сҳәарым.

Сымшқәа рырҭмаҟ иҭасҵаз хьчатәуп,
Убри аҳаҭыраз зегьы-зегь чҳатәуп.
Схы збоит сҭахазшәа сызҭымҵуа ахәура,
Исцәызыр ҳәа сшәоитеи амаҿаз схаҿра.

Иахьала сызхаштхьоу уаҵәы сызбахә рхәалоит,
Акгьы дапсаӡамызт ҳәа, џьоукгьы ҳәҳәалоит.

Сшәымкын, сшәыҳәоит, шәарҭ сара ҧскы,
Сшаблыц сабылуеит, ижәдыруаз, мцакы.

Сымшқәа рырҭмаҟ иҭоу зегь хьчатәуп,
Сзықәшәаашагь здыруеит, аха ичҳатәуп.

Ӷьычи-Қәычи

Еицуп ишеицыц ӷьычи-қәычи,
Алыцәҳа реиҧш урҭ еишьҭоуп.
Уанрылаха, исаҳә, иумчи,
Аӷьыч дуашьоуп, ақәыч дуашьоуп.

Анхаҩ ижәзаҵә згаз иӷьычны,
Аҵьырмыкьаҿ изҭииз.
Ҵарҭышала дҟалеит кыр имчны,
Иҧырхагамхеит дызҿыз.

Амаҵурауаҩ – аӷьычҩы нага,
Иахьа дысҧылт аҧшаҳәааҿы.
Уиҿаҧшыр, абар, ауаҩага,
Ихы-иҿы узгәаҭаҵәҟьар – амҿы.

«Ба» ала инҵәоназ иара ижәла,
Изыфац шифоз, дҳаракхеит.
Иҟамчы еиҩырҿа, данызҽыжәла,
Днызкылодаз, даҽаӡәхеит.

Еицуп ишеицыц ҕычи-қәычи,
Ҧхыӡк еицырбоит, урҭ еишьцәоуп.
Рмал қамсоуп, нас, урҭ ирымчу,
Дара ирымаз, ацәа рцәоуп.

ҲҴЕИ ЛАША

Аҧсны Афырхаҵа, аинрал-леитенант
Сергеи Платон-иҧа Дбар ихьӡынҩылоуп

Диит ҳара ҳҵеи лаша Мгәыӡырхәа, –
Ашәахәақәа ахьы хҭарҧа ахьырӡахуа.
Амшын еишьыл ацәқәырҧа згәыҵаххуа, –
Мгәыӡырхәа, Мгәыӡырхәа, Мгәыӡырхәа.

Жәҩан иаҵәаран иашҭа ҳҵеи лаша,
Аҧсны зегь иашҭан. Уи акәын дзеилашуаз.
Иара инапсыргәыҵан ахсаалагьы,
Уи адассақәа ихьаан лымкаалагьы.

Ҳхьыҧшымра амра хаа анҩыҵхахоз,
Аҧардеиқәаҵәа ҳџьынџь ҧшьа аныҵахоз,
Ҳаҕа ҳдац-ҧашә аныҵихуаз,
Ҿымҭ ҧшьаала узтәаарызма Мгәыӡырхәа.

Иџьынџьыз шаҟаҩ аибашьцәа бжьаӡхьоузеи,
Гьамас иџьынџьдоу ифырхаҵара иамоузеи.

Ажәак иҳәозма аинрал быжь гәаҩала,
Иааира ҭынчран ибжьы, дыҟан ус цәаҩала…

Ашәахәақәа ахьы хҭарԥа ахьырӡахуа,
Арԥыс хазынак даҳзуааӡеит, Мгәыӡырхәа.
Иԥсы кыдуп Ҳабҩы Цугәыркагьы,
Аԥсны агәыԥҳәы иалақшон урҭ гәырқәаны.

Уи дзыԥгылаз ҳхьырԥарцәа ҟасақәа,
Ирыбжьигон ахсаала адассақәа.
Ааи, иҭашәагәышьон шьоук рымрагьы,
Рлымҳа иштаҩуаз Гәымсҭа агәрымрагьы.

Аԥсны цон ашьарҩаш агәыҵыхәхәа,
Уҵеи ахызаҵә даҿалон, Мгәыӡырхәа.
Деицнеиуан уи гәылагьы хшыҩлагьы,
Дабылуан амцаԥшь ҿәҿәа ашырагьы.

Игәы разын, аха иҳәҳәон: «Аҟәаҟа, Аҟәаҟа,
Иалцатәуп Аҟәа иалаҳаз аԥҟақәа.
Ҳаԥсадгьыл ақырҭқәа ирымпыҵжәаны,
Ҳарҭ Егрынӡа ҳнаӡароуп ҳжәыланы».

* * *

Угәацәыхьажәа сымҳәеит,
Сгәацәыхьажәак умҳәеит!

Угәы нсырхан, ажәак умҳәеит,
Сгәы нурхан, ажәак сымҳәеит,
Ҳгәынхаракәа ҳаҩныҟа иаҳгеит,
Ҿымҭ хьшәашәарак аҧша ҳагеит…
Ах, еиҕьын, еиҕьын зных ҳаицәаҳар,
Иахаҳхыр ҳамц ҵлагьы аҵәаҳар.

АҚАРУАСА

Дыҩноуп, рҳәеит, ақаруаса,
Инымха-хымҵәаз уи Қаласа.
Амал қамса дармақьасын,
Аҧсны далалт иара дкьаасын.
«Апатриот» идыруеит цқьа аҕьычшьа,
Аамҭацк нихуам хымҳа-џьымшьа.
Ақаруаса мра ихаҷҷоит,
Иҧсы ҭоуп, сара сыччоит.

ДАҾА ЖӘҨАНК

Уҿазаргь, уажәызаргь,
Иужәызаргь, иумжәызаргь,
Уашҭа ажәырҭ иуцәакызар,
Ҧхашьароуп, ҧхашьароуп,
Ҧхашьароуп.

Ҽынлаз, уахынлаз
Уҩныҟа уахыла.
Зны к узахылар,
Ухы узаиааир – насыԥҵуп...
Аԥсҭазаара – ԥсыԥҵуп,
Зны – иҭачуеит, зны – иҭабоит.
Зны иуҩызаз, иҽыҵәах –
Ишьхыцыз ашхырцәаӷь –
Ухьӡ хәыч иуоуз
Гәаныла иџьабоит,
Даҽа хьӡык ичаԥоит.
Уажәыргьы, умажәыргьы,
Иужәыргьы, иумжәыргьы,
Иухаршҭны уҷышә-мышәгьы,
Уашҭаҿ иҵхәа ажәырҭгьы,
Иузкылыԥшуа мышәгьы,
Ишашьклауҵо уеигәышәгьы,
Удунеи ҭынч ахала
Еиқәтәоит.
Нас даҽа жәҩанкаҿ
Ԥшьаала уназоит.

СЫШХӘА

Ажәха сыҭан, ажәха сыҭан сара сӡышхәа,
Анцәа суҳәоит, соужь, сақәыртәан наҟ сышхәа.

Сынҟьеиныруа ацәқәырԥа еишьылқәа срылаз,
Сцарц шԥасҭаху зны урҭ наҟ снарылаӡ.

Сыԥсы ҭамзи адунеи зегь сымҽхак,
Сымш, сзыхгәаҟуаз, иазынсыжьырц сымшра.
Амшын схымлеит, амшын схымлеит са сыԥсыҽха,
Уи схьаа асырдырӡом, иасырдырӡом сажәымҭыҽха.

Ажәха соуам, шьҭа избоит, сара сӡышхәа,
Ҳаи абааԥс, сумырԥхашьан, са сышхәа.
Амшын уахьалоу имааҳәын уԥынҵа,
Сыргьежьны сумган уара Ерцахә аҟынӡа.

СНЫХАҚӘА РЫЖӘҴЫС

Ԥхьаҟеи шьҭахьҟеи исыхақәо,
Иҟрым-ҿрымуа сызфо лажәҵас.
Сгәаҵа збылуа сыгәҭыхақәа,
Рымахә-па иқәтәоуп ажәҵыс.

Сдәеиужьқәа, нас сырхақәа,
Ҳаҭыр ду зқәысҵо ҳкәаажәҵас.
Ԥхьаҟеи шьҭахьҟеи исыхақәо,
Ирхаҷырҷыруеит ажәҵыс.

Сгәаҵа збылуа сыгәҭыхақәа,
Шәымблын уаҟа бажәҵас.

Ах, сныхақәа, са сныхақәа,
Ишәхаҷырҷырлааит сыжәҭыс.

* * *

Ицәгьоуп уҵьабаа анызжьаӡуа,
Зхы изахамшәало рҿы ианақәым ҳаҭыр,
Абгақәа ианырфо ажьаӡа,
Аԥсны ахы-аҵыхәа иҟалҭыр.

Знықыр Аԥсуа Аԥсны дымлакхьазма…
Дрыцҳагәышьоуп иҩны дымлакыр.
Иҵәҩан ахьарсым уахык дыԥхьахьазма,
Дизхәыцуан нышәк дазҭоз дыԥсыр.

Ус башаҵәҟьа имҩасуам исқәашьу,
Схаҭа сзы ирызҳәашам «агәаҟ».
Абрыскьыл дзыдҿаҳәалоу агәашьа,
Сеадҿаҳәалан, сеысхәыруан наҟ.

Аха доуҳамчк насыԥшәа исыцуп:
Угәамч абжа сыҭ, Абрыскьыл.
Аԥсҭазаарагь ԥхыӡым, иԥхыӡуп,
Сдунеи сықәнаҵ исмоурами кьылк.

АРХНЫШЬНАҚӘА

Архнышьнақәа еиҩызҵәаз,
Урҭ рацәааҩӡоуп.
Архнышьнақәа – аиҩызцәа
Ҿыц рыхьӡқәа рххатәӡоуп.

Архнышьнақәа еиҩызҵәаз,
Зны бзиа еибабон.
Еишьцәан, дад, еиҩызцәан,
Рыгәра еибагон.

Аха еиҿыҵуаз, еиҿыҵуан,
Инаскьон урҭ хара.
Иаҭахым шьҭа аҽырҿыцра,
Жәытәк арххара.

Иҳәҳәон аԥсабара,
Зегь ахьчарц ҿнаҭуан.
Ихжәатәыз зыхәдапара,
Дацәшәон акәаҭан.

Аҩымаақәа, ахымаақәа,
Рышьҭыбжьқәа еиԥхьбеит.
Ҏеабарҵәаахи ахымаҭқәа,
Аӡыхәаашьқәа ҭабеит.

Архнышьнақәа еиҩызҵәо,
Урҭ рацәааҩхоит.
Раԥсуараҿ еиҩызцәоуп,
Ихеибарштҭыз ҭахоит.

СЫНЦӘА

Сынцәа иҿы џьара инаҳәуп,
Мчыла исықәижәоит ахыза.
Сзырхәыцуазеи… Сгәы хаҳәуп,
Иара иалҟьаӡом ахызаҵә.

Аҽада ақьышә еиԥш ицәҳәуп
Сшьаҵақәа, сызхыҽхәоз, рԥынҵа.
Сыҩни сашҭеи срызгәыҳәуп,
Ҳаицны ҳазнеиндаз ааԥнынӡа.

Насыԥк роурашәа иҭаҳәуеит,
Сара схылԥа кәамҟьа аҵыскәа.
Еснагь аԥсҭазаараҿ смаҳәуеит,
Сзырхыԥомаз аԥсуа ҵаскәа.

Алажә аҵыхәеиԥш еикәарҳәуп,
Сызну амҩа сеихьымӡа-еиԥымӡо.
Еиқәаҵәаӡа исзыԥшу хаҳәуп,
Ааԥнынӡа, сшьымхы сҽарго санзымца.

Ҿаҵьара дыԥшуеит Анцәа,
Аха са сахь иҿы ирхароуп.
Исымоуп с-Аԥсуара агәаҵәа,
Иахьцалакгьы сеиқәнархароуп.

АМАҬ – МАЦӘЫС

Сҵәаӄаԥшьны ҵлак зны саҿалан,
Ԥшак аакылӄьан наӄ сыҿнаршәеит.
Сдәықәлан мра шәахәацк саҿалан,
Амаҭ-мацәыс сыкәшан, саршәеит.

Аха усгьы, Нарҭ Сасрыӄәа ибжьала,
Слымҳа иҭаҩит: уҿырӄаса хәычҵык…
Сцеит гәарабжьарак сыбжьалан,
Сцеит сахьызхнымҳәшаз шьыжьык.

Аԥсуаа, нас иӄазаат уаҩак,
Уахь мҩак иқәлан еиццоит.
Урҭ ҭымҵӡеит, идыруп, ҵла-гәаҩак,
Игәырҩозаргь, чча-гәырӷьак рыхьӡоит.

Ауаҩи адгьыли ахьеицу,
Аҳәыҳә амҵәыжәҩа ус баша иаӄьом.
Дгьыли-жәҩани ркалҭқәа ахьеиду,
Аҵысҵәӄьа рыбжьыԥраар ӄалом.

...Мра шәахәацк сцон са саҿалан,
Аматҭ-мацәыс сафарц еихон.
Ихьчон иашьцәа Сасрыҟәа ихҿала,
Ҵыси-ҳәыҳәи ишьа рыблаҟьон.

СӠЫЗЦӘА РАҲАҬЫРАЗ

Издыруеит ажәакаҿ аргылашьа акьарда,
Ажәакаҿ аргылашьа здыруеит акәаԥ.
Мышкы адәы сықәларц сҭахым сара қьарда,
Саԥсуара аҿаԥхьа сымгылац сҽыргәаԥ.

Абысҟак сӡызцәа сзықәгәыгуаз ансымҵәа,
Схы сымагәыхьха абас санынха.
Сымӡасуам, сыԥсҭазаара, уҿаԥхьа са сҽыҵәах,
Сӡызцәа раҳаҭыраз даҽа маҷк сеиқәырха.

СЦӘАҲӘА ԤШАНДАГАҚӘА

Шәарҭ, сцәаҳәа ԥшандагақәа,
Агәшаҭақәа, агәырдагақәа.
Шәҵәылырхлоит ауаа нагақәа,
Ишәхыччалоит ауаа агақәа.
Злымҳа еимаҷыӡу адагәақәа,
Зцәеижь иалҵуа аҭагәақәа...

Шәымшәан, сцәаҳәа ԥшандагақәа,
Сгәы аныԥжәо сгәырдагақәа.
Адәы шәықәым шәылахь ҷышәны,
Сышәзыԥҟьаӡом сҿаршьны, ижәны.
Асаркьал ҿенак зны ианысзаслак,
Ҿԥныҳәак сышәҭом санымҩаслак.

РАМЗЕС

Аҳ Рамзес иеиԥш сыбла хҩазар,
Сылацәақәа шьҭыхны ишәкы.
Исҿалозар шьҭа аҩаза,
Шықәсыла исхыԥуеит сара шәкы.
Ҿа-шәкгьы схыԥаа ит. Уи иацәшәода?
Ишәҭахызаргь снаганы сԥашәкы.
Зыҟәаҵьал шбылгьо ахҩа ахашәода?
Зыҟәаҵьал мбылгьо иҿы ашәыркы.

УАХА-САХА

Ԥсыӡԥас исыԥабан аӡы,
Аҟәара сықәыршәым сԥаҭԥаҭуа…
Уахынла изсылԥуеи абас аԥхӡы,
Изыхҟьо саҳәи, сыӡгаб Ԥаҭа?

Ԥсыӡҵас исыҵабом аӡы,
Сыԥсҭазаара иҵәыҵәу кәахам.
Ҵьоукы исгәыдырҵоит абҵы,
Еибарҳәҳәаоит: уаха-саха.

ҴҚӘЫРГЬЫЛ

Ҵқәыҵқәаа иҵырхуеит Ҵқәыргьыл,
Ахаҳә ссаӡа, абҕанҷ.
Дыԥшӡаӡа, зегьы дрыԥгыл,
Аӡәы иқаиҵоит ахарҵь.

Ҵқәыҵқәаа ирымымҵәац Ҵқәыргьыл
Макьана абҕанҷ, абҕанҷ.
Абҕанҷ иалиаауеит агәил,
Нас уԥшыр – адаҷ.

Ашәа рызҳәа, уара, абҕанҷ,
Сҭампыли, нас Шәачеи.
Аԥсыуак имоушәа агәамч,
Иҳәагәышьароуп «ҳаи-чеи».

МЦЫКИ-МЦЫКИ

Мцыки-мцыки
Еиԥылан

Амцӷсшәа
Еибырҳәеит.
Икәаӷӡа ишыҟаз,
Арыжәтә – рыхәда ӷызҟоз –
Анрылсҵәҟьа,
Реиҩызара
Мараҳәхеит…
Мцыки-мцыки
Наҟ-ааҟ
Еибарҳәаҳәеит.

АХЏЬАЏЬА

Иқьышә иқәтатоуп ахџьаџьа,
Аҳәыс гыргыр ахш ацәиӡоит…
Избоит дшахыччо сара сџьа,
Иахылаӷштәуп ҳәа ибжьы ҭицоит.

Дыцәҳауеит ҭыӷкаҿы дыҭҳаш,
Адунеи итәызаап, ашә нкыдҵа…
Схәыҷра сгәалашәоит Лаҳаш,
Икылчаа ианыҟазгьы слакыҵа.

Зқьышә арҩежьыз ахџьаџьа,
Газеҭ ҩежьҵас зегь ҳирҩежьуеит.
Илоуп зҳәода мшәан ахәча,
Кәаӷ-кәаӷ ҳаҟьашьуеит илеижьгьы.

* * *

Схы сшьон, схәыцқын, сара аҳ Ҷыцқын иеиԥш...
Акгьы сацәшәомызт сан лҷын еиԥш.
Икыдлыршаалон лара сӄәаӄәа,
Уи сарԥәыуалон, саргәаӄуан.

Срыԥхьаӡон зынӡа са ҷынҷас,
Аха схы сымшьози аҳ Ҷыцқынԥас.
Уахынла аӡын асы анаҩуаз,
Исгәалашәоит сашәа шкаҩуаз.

Сан лҷын мыжда сшацәшәозгьы,
Маҷ-саҷк ыӄақәан сзыхьӡозгьы.
Насыԥк смоургьы иӄалозма,
Сыхьӡԥәӄьа рымҳәо сзынхалозма...

ШӘЫСХЫМҶҶАН

Сшәыргәындам сара, аха сеибашьҩым,
Сеиԥш зеиԥшу, иахьынӡауа, дысшьырцгьы сҭахым.
Сыӄаӡам ахызаԥә ӄьала сацәшәо,
Уи сықәшәар, исҳәаша сеидру ашәоу?

Санқәыԥшыз, зны-зынла, схьамԥкәа сеисуан,
Аҭаҷкәымқәа ршьаршәы сӡамҩа иҭашәуан.

Аԥсуара азыҳәан еснагь сеибашьоын,
Уи азы зхы зыхьуаз, згәы зыхьуаз уаоын.
Шьыбжьон сылатәом шьацк қашәқашәо,
Ахызаҵә ꙇьала саахап ҳәа сшәо.

Исҳәоит, нас, еиҭасҳәоит, усҵәꙇьа сшәаоым.
Амыткәма сҳәаӡом, аха сшәаҳәаоым.
Сшәышықәса ашәеиқәаҵәа, ҿыстӡом, исшәуп,
Исызгәаҭом акәымзар, шьаꙇәандак сҿашәуп.

Санқәыԥшыз, зны-зынла, схьамҵкәа сеисуан,
Дԥышәырччо дсыхәаԥшуан џьарантә аԥелуан.

АХАҲӘ СШЬЫШЬУЕИТ

Сажәеинраалеи изжәуа аои,
Сара макьана еиҭнысыԥсахлом.
Снапқәа ԥҵәандаз, шаꙇа зои,
Смыцәаӡакәа, ҭаҭынк сахо.

Акьыԥхьаҿ сыхьӡ рбар џьоукы,
Иршәны кәакькаҿ икҿадыршәуеит.
Ирбозаргь сшабылуа мцакы,
Рыбыз боыдақәа еиурыжьуеит.

Зегьы сырхыгәырoартә сꙇазҵеи,
Сꙇазҵеи сара зегь сусушәа?

Ахаҳә сырҧхап, дахылҵп аҵеи,
Агәы сырҟәандап ҧҳәысушәа.

Самоуп мчык сара сырхха,
Мцак сабылуеит, саршаҳәшаҳәуеит.
Избоит, дыҧсуеит исаӷахо,
Сдоуҳатә ҧсҭазаара ҧшӡа дшаҳәо.

ЗЫҦСЫ ҬОУГЬЫ, ЗЫҦСЫ ҬАМГЬЫ

Зан дыҧсыз, заб дыҧсыз, идыруп, нас, иҽишьӡом,
Алаӷырӡ – цхаӡам, амҳаҵә аӡәгьы иуҿишьӡом.
Аҟәџьал ҭацәы иҭашәааз, ҿымҭ ихигоит игәырҩа,
Иашҭа иҭицоит инапала аҧсцәаҳажәгьы изҩа.

Зашьцәа ҧсыз, заҳәшьцәа ҧсыз – зеиӷьаҟаӡам арҧар,
Рыҧсқәа амшын ихыхәхәала иагагәышьоит аҧра.
Рҭынхауаҩ дашьҭоуп иаиркырц цәашьык,
Аха уи еиқәылом, цас иахаҧоитаз шәшьык.

Зан дыҟоу, заб дыҟоу, иҟоу зхы-зыхшара,
Шәарҭ шәеиқәгәырӷьо шәеицаҧыл шьыжь шара.
Шәамблын, сшәыҳәоит, аҧсҭазаара апырпыл,
Шәымгәырҩан зныкшәымбаҿ иҭадыршәыр мпылк.

Зан дыҧсыз, заб дыҧсыз, иргәырҩаша рымоуп,
Зан деибгоу, заб деибгоу ашьхацамҩа рымҩоуп.

Зан дыҟоугьы ма дыҟамгьы, идыруп, урҭ аӡә роуп,
Зыԥсы ҭоугьы, зыԥсы ҭамгьы
ишеишьцәаац еишьцәаӡоуп.

НАРА ЛАХЬ

Дзыргаӡазеи абри Нара,
Даҿаланы дцоите наарак.
Хәык дынхыҵыр, иқәнымҵәаша,
Иԥаҵақәа хьаша-ԥаша,
Аӡә дылԥылар наҟ ҳалхашҭып,
Иахьыҟалогьы сеидру лашҭа.
Ех Нара, Нара, ус иахәҭами, -
Ари – аԥсҭазаара ахаҭами.
Ибхашҭрушь, дад, бабду иҩны,
Ҳарҭ зегь ҳақәызҵаз ҳуаҩны?

АԤСҬЫНХА

Ажәҩан дуӡӡаҵәҟьа – ԥсҭынхоуп,
Адгьыл дуӡӡаҵәҟьа – ԥсҭынхоуп.
Амшын акәзаргьы – ԥсҭынхоуп,
Ԥсык еицырхан, нас, еицырхоуп.

Аеҵә хьыршәыгәқәагьы – ԥсҭынхоуп,
Амза хцәышаагьы – ԥсҭынхоуп.

Амроуп, амра – иԥсҭынхам,
Аҭәы ишахоугьы згәы ныpхам.

АДУНЕИ АГАРА

Избоит, абар, ԥшаҕьык ҭысуеит,
Ҭыси-ҳәыҳәи рыԥсқәа рӡоит.
Адунеи ду агара сырҭысуеит,
Хәыҷҭас уи ажьжьара сахьӡоит.

Злеишәа цәгьоу ԥшаҕьык ҭысуеит,
Сышьҭԥаа сагарцгьы агәы иҭоуп.
Адунеи ду агара сырҭысуеит,
Дысмааӡар игароу – ԥхашьароуп.

* * *

Згәы иажьо, уҟәышра уамжьан,
Рыҩбагь уеижьаргьы, уԥхамшьан.
Згәы иажьо, зҟәышра иеижьо,
Иҟалар ҳәа сшәоит иԥхеишьо.
Згәы иажьаз, иҟәышра хьаацәгьоуп,
Имаҕрақәа, деисрызшәа иԥхьарҵәоуп.

АҲӘЫҲӘ ШКӘАКӘА

Схы схәыцраха снеины сныҟәтәеит арымӡ,
Уа слымҳа иҭашәышәуан, ԥшоушәа, шьоук рымц.
Ихьыԥшым мҩак санылеит. Аԥсы ҭалоит са сшьа,
Ҳҵеицәа риааира аҽышькыл аусышьҭуам шьҭа.

Схы схәыцраха снеины сныҟәтәеит арымӡ,
Сгәы иснаҭоит: сааигәара игылоуп аирыӡ.
Ҩыла иҭәуп ихыхәхәо. Ихҭәалан изжәуеит,
Аԥсны шкәыԥшыц иҟәыԥшуп. Схаҭагәышьа сажәуеит.

...Слымҳа иҭашәышәуан уаҟа шьоук рымц,
Сара снеины сыхьшәашәаӡа сыҟәтәан арымӡ.
Днасывст аӡә дмаҟаруа: «Абасҵәҟьа ихәҭоуп,
Давазааит ааҵра, изхароугьы иара иоуп...»

Схы схәыцраха стәамзи. Ӡынразма? Ӡынран,
«Уԥхын мра уалахәмарт», – дсацәҳауан сан...
Ус сгәысҽанӡамкәа ҳәыҳәк саԥхьа инкаԥрит,
Аҽырԥагьан иаҳәеит уи: «Уанзымԥыр, уԥсит.

Ажәҩан унаҵаԥш, уҽышьҭых, уаԥсоуп,
Избоит, избагәышьоит, аргама уааԥсоуп.
Иҟалома уҽуражәыр гәыла уара,
Аԥсцәаҳа уҽимпыҵжәааан уцароуп хара».

Ахьҭа сакыҵәҟьон. Аӡынра – ӡнын,
Макьаназ акгьы самыҳәацт схазын.
Исхачыз аԥсҭҳәа ацҟьон наҟ сҳәыҳә,
Иԥхамшьакәа исанаҳәон: «Иухьи, мшәан, сныҳә».

Исҟәаҵуам аҳәыҳә: «Угәырҩо абра умтәан,
Аӡәыр иҭаххома иац ихшәылаз атәан.
«Ҳаи» ҳәа, уҩагылан уқыҭахь уца,
Духаршҭ иуцәҕьычыз, зны иҭалаз уца.

Ашықәс ҿыцха акгьы умыхьӡазшәа сныҳә...»
О, исҟәаҵуам, исҟәаҵуам, исҟәаҵуам аҳәыҳә:
«Амла уакуазар, абар, чахәашак,
Абриакоуп исылшо, иаҳцәамгааит уи ԥшак».

...Аҳәыҳәтҵәҟьагьы сабжьоит. Сӡырҩуеит.
Сеицрашәом.
Сыӡын мра, ижәдыруаз, ус баша иҭашәом.
Сара ихшәылахьоу тәаным, сгәы еилашуеит,
Сҩагылан амшын ду агәеисрахь сыԥшуеит.

АҞАБАРДА ҶКӘЫН ИЧАРАҾЫ

Султҭан Сосналиев икәашара иазкны

Хысбжьык имаҳацшәа, гәаҟрак имбацшәа,
Султҭан ачараҿ дныкәлеит дкәашо.

Дӡасон уи аҳауаҿ, ажәҩан дазшазшәа,
Шьха уарбоушәа ижәҩахырқәа еиҵыхны, длашо.

Дкәашон Сосналиев аҟабарда ҷкәын ичараҿ,
Уи дҳамаҳәхеит аԥсуаа. Аԥсны азы деибашьуан.
Алаӷырӡ иабылхьаз адгьыл еиҩшьараҿ,
Мчыла дәыкрын ԥшӡак алиаарц иаҿын.

Дкәашон Сосналиев, длықәгәырӷьо иҭаца,
Дышәҭышха дахьгылаз лаԥшыла деимдо.
Аԥсуа чара данаалон ҳажәлар рфырхаҵа,
Аԥсни Ҟабардеи зыхьӡ хьтәы цҳан ибжьдоу.

...Уа издырран иҟадаз Арӡынба игәҭыхаз,
Аҭаҭын дахо акалашәа дтәан деиқәышьшьы.
Агәырӷьабжь иалҵәрааны хәыцрақәак ихон,
Ихаԥазар акәхап нас уи аибашьра ашәшьы.

Дкәашон Сосналиев акгьы ҟамлаӡацшәа,
Гәыла дарԥысын. Омашәа дшьацәхыртәуан.
Хыхьӡа ишьҭыҵуан иаҳа-иаҳа ашәа,
Ашәа-хәрарӷьаган, уи злыхыз хырҭәан.

Далаӡсо аҳауа, Сулҭан ду дышнеиуаз,
Аганахьшәа игылаз дышьҭихит хәыҷык.
Амаалықь диеиԥшын, деҵәоушәа дшеишеиуан,
Ҳ-Сосналиев, длахҿыххеит, илалеит мчык.

Ҳгенерал иқьышәқәа ирықәыххит ачча.
Аԥшқа илахь ҟәымшәышәра дагәӡит.
Ԥшьаала аҭра ԥшӡа иҭихит итапанча…
Зегь аршанхеит уи, иҵьашьо ииааӡырҩит.

– Сыхьӡала, – ҿааиҭит, – абри умазааит ҳамҭас, –
Имӡакәан иуасҳәоит ус сгәы изаҭаххаз:
Уаниз аҽны аибашьра ауеиа цәгьа дшалаз,
Издыруеит иқәыԥшӡаз уара уаб дышҭахаз…

…Уа издырран иҟадаз Арӡынба игәҭыхаз,
Аҭаҭын дахо акалашәа дтәан деиқәышьшьы.
Агәырҕьабжь иалҵәрааны хәыцрақәак ихон,
Ихаԥазар акәхап, нас, аибашьра ашәшьы.

Дкәашон Сосналиев… Аха аамҭа еикәшара,
Дымшаҭакәа ицәеижь ҳамхны иагеит.
Ԥсыуак дихашҭуам. Дырхашҭуам ҳахшара.
Аԥсни Ҟабардеи дрыхьтәыцҳан дынхеит.

ДСЫМОУП САРА НЦӘАК

Дсымоуп сара Нцәак,
Снызмыжьуа схала ҽнак.
Сырган мытҟалашьк,
Сақәзыртәо арашь.

Сара дсымоуп Нцәак,
Сшигәампҳхогь рацәак.
Срыцҳашьан иара,
Сахирпалоит апсра.

Сихьчоит сара Нцәак.
Исхаирпхоит ецәак,
Игәра згеит схаҭа,
Санҭаха ахҭа.

Сыпсы сыхшәааанӡа ҽнак,
Сихӡыӡоит сара Нцәак.
Сахыццакӡом са схы,
Исыркәадом сшьамхы.

Дысхылапшуеитаз Нцәак,
Сгәы еиҩнажәааанӡа хҿак,
Сыццакны сцалоит,
Схьаақәа зӡалоит.

Сыхьӡ ҳареикуеит Нцәак,
Снапы ианиҵоит ҵәак.
Иҿагәыбзыгра – мап.
Имҵақьақьарагь – мап.

Зегь зымчу Анцәа,
Сеилукааӡоит рацәа…

Сара сзеиуоу сатәыз…
Уа ужәҩан ҳаракыз!

* * *

Аҧсны Аҳәынтқарра Раҧхьатәи Ахада
Владислав Арӡынба ишәҟәы
«Урҭ игәытҵшьаагаӡаз амшқәа» иазкны

«Урҭ игәытҵшьаагаӡаз амшқәа»,
Игәытҵшьааган иаанхоит есқьынгьы.
Амш гәытҵшьагақәа зхаштуа,
Иаҧсуара ихаштуеит уеизгьы.

«Урҭ игәытҵшьаагаӡаз амшқәа»,
Дунеи дук ҳанто иазыҧшын.
Аҧсны ҳәа хьӡык шыҟаз ахаштны,
Жьыхәҭак сзацәгозар ҳәа иаҿын.

«Урҭ игәытҵшьаагаӡаз амшқәа»,
Иргәылҧраан ажәа шаҟьон.
Ажәа, уи ажәа – ҳџьынџь амшра,
Ажәҩан ахы аннаҟьон.

Аҧсуа иҭахым ҽа гәадурак:
Иџьынџь дахьақәитхаз изхоит.

Идыруеит ишыбжьатәу ҽурак
Уа дақәтәарц аӡәы иҽирххоит.

«Урҭ игәыҭшьаагаӡаз амшқәа»,
Аполитикатә ԥсҭҳәа ӡлачқәа рхуп.
Иқәԥоит ҳҵеицәа рхы рхашҭны,
Ршьа икарҭәахьоу шьҭаҵәҟьа имыцхәуп.

Аԥсуа идоуҳамч ду зыргәашо,
Акгьы ыҟам – шьхарԥык иаҟароуп.
«Урҭ игәыҭшьагаӡоу амшқәа»,
Гәыҭшьаагазтәыз ҳаҷкәынцәа роуп.

АМЦА МԜАХӘАСҬА

Амца мԝахәасҭан иаҿалакьуеит
Аисырра.
Ԥхынроуп. Еилашәшәуеит, абар шьҭа
Еилашәшәы.
Схаҭа сыԥсабара амца сагәылоуп
Ассирра,
Уи сцәа-сжьы ианыруеит, слашәӡамеи,
Слашәы.
Амца мԝахәасҭан иаҿалакьуеит
Аисырра,
Харантәи амца уанахәаԥшуа –

Иԥшӡоуп.
Аԥсны сыҟәым аԥсабара салаҟьуа,
Ари адгьыл Анцәа изыҳәан ишоуп,
Ишаӡоуп.
Амца аҿалакьуа идәыҟәлозар
Аисырра,
Амра аҭашәамҭаз изызхәыцтәу
Рацәоуп.
Зҽызҵәахуа, иззымгәаҕьыз уажәы уи
Аисара,
Ҽнак дыҟәаган дызгоугьы
Мца-ԥшоуп.
Аԥсныҵла аҵәаҟаԥшь
Ԥшӡаӡа ианаҿало,
Дцәырҵуеит уаҩԥсык.
Знапала изырцәо
Аисырра иаҿалакьуа амца,
Зынӡа имыргаӡароуп
Шьҭыбжьык.

* * *

Сгәыҵуан, сгәыҕра башамхеит,
Илакьҭазаргь сымҩа, сиашахеит.
Сымч ду схаҭа саршанхеит,
Сцәаҳәа аҽеиԥнашьт, сиашахеит.

Сылахь баша, иҿашамхеит,
Ҽнак сҟамлазт, уи иаршанхеит.
Мышкала, сабиц, сиашахеит,
Схьаақәа исыжәлаз – кыкахшхеит.

АБАР, ИЗБОИТ...

Абар, избоит, блак иамбо:
Мпылк ҭаиршәырц амба,
Иҽыҵәахны, ихала,
Дыхәмаруеит аӡәы.
Шьҭа ахәмарха абаҟоу?..
Дуазҵаауам: «Ушҧаҟоу?»
Ихала ҽнак дахалан,
Дахагьежьуеит аҵәы...
Уи аӡын-ҵәа кәамҧа,
Уқәижьлаӡом амҧын,
Дшәоит нас, лыҧхала,
Импылхар ҳәа уаҵәы.
Иҿаҧхьа знык сқьақьама?
Иҵәа кәамҧа агьама
Збама? Изымбаӡеит.
Аҵәа кәамҧа – ампыл,
Пырпылцаҭас санамбыл,
Исыхьрызеи, сеиқәхашт.
Агьама збарц санацҳа,

Иҭамбгеи сашҭаҿ ацҳа,
Схаԥыц мыждагь кашәеит.
Сшәеит...
Ампыл аԥсыԥ цоит...
Ҳамаӡақәа ҳӡоит...
Аҵәа кәамԥа ахәҵәы канӡа
Аԥша
Иарқәацқәацоит...

САЖӘРА АШЛЫЦҚӘА

Игәаӷьны исызҳәарыма: «Схала схы зжьон...
Ҽнак сҽацәызгеит сызҿыз аҳәынҳәах».
Ихәыҭхәыҭуан маӡа: «Дыбжьаӡуеит» ҳәа, рҳәон.
Аха усгьы смыӡӡакәа сыҟоуп еиҭах...

...Бмырҿыхакәа сдәылҵит ҽнак ԥшьаала шьыжьӡак,
Сахьцашаз сақәшәомызт, сабылуан мцак.
Сыццакцәозар исхарам, саргәаҭеиуеит маӡак,
Сӷьычкәырны сышҭамло бдыргәышьоит цак.

Мꙩак сықәлан, абар, схы сгәашаха сцоит...
Сышьҭа ихлыршәлеит аџьнышқәа ран.
Шьҭак схы аҿаԥхьа схы амаӡа зӡоит...
Анкьа сшаныз еиԥш саныз акаҭран.

Изҳәода, сеидру, сзыниаша уаҵәы?
Уи здыруа хыхь иқәтәоу Анцәа затәык иоуп…
Сыбла ихымҵуа ихгылоуп: еиқәароуп быхцәы,
Сгәы зҟычуагь, ибдыруаз, сымыш, иароуп:

Сымышьҭа цәгьамызт: сымшра зегьы,
Аҟәа иазынсыжьырц сҭахымзи сара.
Нас сажәра ашлыцқәа ируҵәҟьом уеизгьы,
Акаҭран мҩа ианҷаблан рҿеиршьуеит дара.

АБЫЗ

Импахьшь хәыҷы имбаӡо, –
бамҩык злаӡам уи ибыз,
Иаҳәац аҳәоит, изыҵәахуам
иаҳаз, мамзаргьы иибаз.
Ауҳәан-сҳәанқәа рымц ҵәыргыла
дахыԥоит наҟ, дахькьысуам,
Ажәа еигәыдҵа ишьклаҳәыргьы,
хьаас икым, дхәылкьысуам.
Ибыз хәыҷы-иқадақь бызшәа –
дыҟам згәы иамысуа,
Иажәа ҭарчеи, уи уарчалоит –
ишәхымс уанахысуа.
Импыхьшь хәыҷы – ибыз хәыҷы…

Ибааӡажжыроу ибыз, –
Зыкәа иҭазыршәуада ишьҭкәыцәаан
иҿацырцыруа абаз,
Арахь иҵьыба мааҭк ацәыӡыр,
аргама зымгәа ҧызжәо,
Арахь аҧсуа ичҳарала
зпатриотра ду ҧызшәо.

АХӘЫШӘТӘЫРҬАҾ

Руслан Гәажәба иахь

Абри ахыбра сара саныԥнало,
Сгәы, мҟәыбоушәа, уаҟа икынԥалоит.
Исҭахым сыбла иабарц абри ахыбра,
Санавсуа ишҧасҭаху сцарцгьы снахыҧраан.
Абраҟоуп саҳәшьцәа аҧсцәааҳа дахьрықәлаз,
Абраҟоуп рԥыҵьагь рынарцә мԥа иахьықәлаз.

Сара абри ахыбра сабозаап сшәикәагәны,
Зыбҕа уаԥҵас иззеиҵымхуа сакәны.
Ах, уара ахыбра, угәы баша уамеижьан,
Сашҭа дҭыҵит аҧсцәаҳа, ихы ҧхеишьан.
Исцәымӡыц сыхьчоит, исцәыӡызгьы сцәыӡит,
Ҿыц сизшәа схы збоит… Хәыцрак сызцәырҵит.

Абри ахыбра сара саныҩнало,
Сгәы, амҟәыбеиҧш, ижәдыр, ишкынҩало.
Аха ишҧазури, сзавсуам… Ҧшьаала снырҩналоит,
Сгәалақәа схаршҭны, еиҭах уи санаалоит.
Дышьҭоуп сара сҩыза… Мап ҷьушьҭ, дуашәшәырам,
Маӡала ифарцаз ҵәак ҭигом ишәыра.

Уи иҭиго абҕьыцқәа зегьы-зегь ҭоурыхуп,
Игәаҵан ҳҭоурых ахсаала ду ҭыхуп.
Анцәа ду сызкәыхшоу! Исырдыртәу сырдырла,
Сзыцәгәааз ахыбра… Сузыҟоуп ҳаҭырла,
Дансуҭа са сҩыза деибга-дызҩыда,
Днеины ҭынч даннадтәала иҩырҭа!..

Уара, аҳақьым, мариала суцрыҵуам,
Абри ахыбра, сҩыза дсыцымкәа, сдәылҵуам.

ДАҼА ДУНЕИК

Суаҩыбжара – слыгажә хәмарра,
Қәрала снеины сынҭагылт.
Издыруеит: шьҭа сыргом сара арра,
Аха еиҭах бара бысҧылт.

Бҿапхьа егьамчым сара сажәа,
Сдоуҳа аӡыхь цқьа атҟьап хуп.

Насыԥ лашоума абас бзымражәуа?
Избоит, башҭа ҽаӡә дахуп.

Бара банқәыԥшыз – ԥҳәызба еинаалан,
Напык бхьымсыцшәа бҽырбон.
Ажәак зҿыҵшәодаз игәнаалам.
Бхаҿала сықалаҟь лашон.

Аҭакәажә лықәра шьҭа бҭагылоуп,
Аԥҳәыс-ҿа лоуп арахь бзеиԥшу.
Быцьымшь шәхымсқәа срылагылоуп,
Урҭ игәарҭаҵәҟьоит сышшу.

Суаҩыбжара – слыгажә хәмарра,
Нҵырас иамоузеи иара?
Макьаназ иаҵазар уи ԥхаррак,
Снанагароуп сгәы хара.

Аҭакәажәӡара ашықәс ааины,
Быцьымшь шәхымсқәа рҟны ҿнаҭуеит...
Сбыхӡыӡацәоит, схы саиааины,
Даҽа дунеи лашак сзатуеит.

АСҚЬАЛАҾЫ

Хәыцра хьанҭак еидараҵас саҵан.
Исҭахын схы саиааирц. Сықәԥон.

Асқьалаҿы маакырак сыҽнадҵан,
Сыҟәрышь хәыҷқәа – смал – сыԥхьаӡон.

Снапсыргәыҵа ианыԥсалан абазқәак,
Идырцырцыруан шьыжьтәи ашәахәа...
Ԥарақәак соуӡаргьы иабазго,
Иузынхозеи каҳуак уанахәа.

Издыруада, изҳәода сызбаз уа.
Исзааирызшәа хьтәы ԥсыӡк сыԥшын...
Снапсыргәыҵа ианыршәлан абазқәак,
Ицәыҵахәмаруа исхыччон амшын.

Искын снапсыргәыҵа еиҵыхны...
Сгәы иснаҭон: «Ҿумҭын, усҭыҳә»...
Амҵәыжәҩа ласкәантрақәа еиҵыхны,
Исҿаԥрит ишкәакәаӡа аҳәыҳә...

Снапсыргәыҵа ианыршәлаз абазқәак,
Амшын инахәлашәа ицеит...
Шьхарԥ дук сықәыԥшуан азқәа...
Ажәак, ажәак сымҳәаӡеит.

* * *

Ианартәи амра бацәыбнамлан,
Бнагыл сҿаԥхьа ба бкахәхәа.

Сгәеисра бацын... Уи банаалон,
Цәашьык сарцәон наҟ сҭахәхәа...

...Сыԥналт буада... Ацәа балан,
Схы схашҭны сыҟан. Бхы-бҿы лашон.
Сара цәқәырԥа еишьылрак салан,
Уи ацәқәырԥа сахәаҽыр ҳәа сшәон.

* * *

Изӡеит, изӡеит, зегьы-зегь зӡеит,
Аха быҟам, быҟаӡам, схәаҽӡеит.
Снапы сроуит ҳәа ибыхьӡом,
Изӡом. Бахьыҟам сызхаҵом.

Бышьҭыбжь мгозар, сышьҭыбжь гом,
Уи азы аԥсҭазаара еиқәыбгом.
Бара аҵх батәуп, сатәуп сара амш,
Убас ҳаԥсҭазаарагь нкакәкәашт.

ИАХЬА ХӘАШОУП

Аӡә лахь

Иахьа хәашоуп. Сцоит ақыҭахь сылахь еиқәҵа.
Сыхьҭакуп. Сбыҳәоит, мцак уаҟа еиқәҵа.

Аҿы ҭбаацәагәышьоуп, издырууеит, ҳуаҵьаҟ,
Саб дынхаӡгәышьан, ихы деигӡомызт, гәаҟ.

Иахьа хәашоуп. Сыҟоуп цәгьала сыхьҭакны,
Сыҟазшәа дунеи дук абахҭаҿ сҭакны.
Иԥхасшьоит иахьбасҳәо: мҿык уаҟа иршьшьа,
Анкьа зны ишыҟаз бхамшҭын сҟазшьа.

Иахьа хәашоуп. Қьырсамшуп. Ирзыхҵа асыкәмал
Сани саби, саҳәшьцәеи. Убри ами урҭ рмал.
Сара Аҟәа сшалахаз ббоит смыждаха,
Зегьы рзы смақьасуа, схазы сгәаҵаха.

Иахьа хәашоуп. Бдунеиқәа срыцкны,
Бысԥыл ааԥын бырлашк акасы бхаҵаны.

СБАӠХАТӘРА МҾЫХА

Исцәеилагеит сара аҵхи амши,
Урҭ ршәыгақәа еилаӡӡахьеит сгәаҿы.
Ссахьаҭыхӡым. Аԥсабара ус самшеит…
Сбаӡхатәра арҿыхарц икьыркьыруеит сҿы.

Аха иҿыхом, ицәоуп са сбаӡхатәра,
Арахь сыбла иабо зегьы ҵьашьахәуп.
Исаҳә, уабаҟоу, ссахьаҭыхӡы хатәра,
Уԥсабара аҿаԥхьа исҳәо зегь мыцхәуп.

Сбаҩхатәра мҿыха мардарак аарла ихәнызгеит…
Аӡә ҿиҭуеит хыхь дықәгыланы ахәы:
– Усахьаҭыхыҩны уахьымиз баша игәнугоит,
Улашәхон усҟан. Убри ауп иџьашьахәу.

АСДУ

Зны-зынла сара сзеипҳхыӡуа,
Шәышықәса заҵәык роуп иахыҵуа,
Зыхьӡ рдыруа Нхыҵи-Аахыҵи,
Еснагь аԥсуа игәашә ззарту,
Абас изақәузеи пату,
Аԥсны иауз Асду, Асду?

Ӡиас дуӡӡан, ихышхыҵәа,
Ицагәышьоит. Аамҭа ыцәам.
Рықәра еилыркааует абыргцәа,
Раԥсуа паспорт ауп Асду,
Уи ауп изақәырҵо пату,
Аӡбахә зылҳәогьы санду.

Амшын цәқәырԥақәа – џьыргәалқәам…
Иааҟәымҵӡо ирысуан асаркьалқәа,
Аҕба зкыз асы ԥакьалқәа
Ирымжәаны еиқәдырхарц…
Иакын зегьы рыԥсы ахац,
Аха ишыҟаз рдыруан мрак каԥхарц.

Асду, Асду! Еиҭах Асду,
Ҳбыргцәа изқәырҵо кыр пату,
Урҭ рпаспорт – згәы аарту,
Зегьы иҳацуп, иаҳгәаԥхоит,
Асду ҭоурыхуп – уи ҳарԥхоит,
Знык иаҳзамуи – иҳазхоит.

ЛЕНИН

Сгәы зхым ҵеиҵькаҿ ӡык сызтом,
Сҵәаҳә ац ԥҵәаргьы, сзынаҳәааҳәӡом.
Ленин – ажәабатәи итом,
Шьҭа сыԥсҭазаараҿ ҿыц саҳәом.

Ленин – ажәабатәи атом –
Инеины изнаҳалаз каҭранми.
Изҳәаада ихьӡ, сыхдырра азхом,
Аҭоурых цәқәырԥаҿ уажәы дкаҭами.

Ленин ажәабатәи атом, –
Ус ихәмаргам, усҵәҟьа ихәмаргам.
Макьана сычмазꙩым, спатом,
Ленин датәазымбартә еиԥш схагам.

Сидызцалеи, схы зжьоит рацәа,
Аԥсуа нхаꙩ дсыхьчома Ленин?

Диеиҵшнысшьалон сара анцәа,
Сыҟан идунеи сдунеины.

Ленин – ажәабатәи атом –
Горки диацәажәоит, – ддоуҳами.
Еицыгәаҭеиуеит, рыгәқәа еиқәтәом,
Жәларык ззыӡырҩуа урҭ рами.

Мыч ҿыцс иарбан ҩаҧхьа исых,
Ленин дзыхьчо сара соума?
Уи ихьӡ ахашҭӡом аҭоурых...
Ихы изымыхьчартә дгаӡоума?

ЕРЦАХӘ

Сара сзыҳәан Ерцахә нцәоуп,
Ҭба ԥеыхак саӡаргьы, исызхоит.
Амшын, усҿашьқьырла, уаҧсоуп,
Сырҽеырбала, усҭынхоит.

Амшын, амшын. Умшәан, укҿас,
Сымшаҭа исгәыдҭәал ухмыҳәҳәаар.
Унапы рҟьаҟьан наҟ уиҿас,
Зыбыз бҩыдоу аҵмыҳәҳәаар.

Аӡәгьы изшьом сыҧсадгьыл ахә,
Ма издырша дыҟоума изыҧсоу?..

Сдунеи ду зырлашо, Ерцахə,
Ухаҭа иудырру ԥсыс иухоу?

Геи-шьхеи рыбжьара са смаӡоуп,
Аҳəыҳə иабоит сыԥсы зыԥшьу.
Хəыцрак самоуп, сгəы зегь мцоуп,
Абаҳча сыҵоуп, шəшьык зхашьшьу.

Геи-шьхеи срыбжьоуп. Сгəы ԥҵəаӡом,
Аԥсны алакҭоуп сара слакҭа.
Сыжəҩан ҳəаадоуп, уи нҵəаӡом,
Аҳəаа нҵəаӡом Аԥсны ахаҭа.

САБ

Саб иман ицəыримгоз, иизоз,
Ашьашьалқəа ҭакнаҳан игəаҵа.
Асовет мчра имнахт дзыхӡыӡоз,
Ишəаԥыџьаԥ. Идгьыл. Иқəаҵа.

Идунеи иԥсахаанӡа игəнигон,
Ибон инхаҩра ишаҕрагылоз.
Зегь акакəын, хəык ахь ихəнигон,
Еидарак, даиааины, иԥгылаз.

Шəаԥыџьаԥи қəаҵеи еимҭаҳəахны,
Аамҭа мыждак уаҟа иаҟəаҟəеит.

Аӡбахә сҳәашам ҳәанҳәахны,
Аха аҭоурых аамҭа уеиаҵәҟьа ҳапҟеит.

Схәыҷын усҟан. Шьыжьыказ санҿыха,
Атрактор ац-ҩеижь рыцҳа қыцьқыцьуан.
Саб иаӡозма ишәыр аҿыхха,
Иҵлақәа ыҵхны, «ирцьырқьуан».

Шьоук гылан иччон аҟырҟырҳәа,
Рыблақәа зеипшызгьы – абга.
Иҩныҵәҟьа иҩналаны дырҟыр ҳәа,
Дацәшәагәышьон саб хәашабга.

Асовет мчи, нас уа хьызқәаки,
Иаҿеиҟәаҟәан уи иеиха ашьҭыбжь.
Саб исзаргь сыки ма қәаки,
Инапқәа игәыҵхшәа даҧылеит уи ишьыжь.

АЖӘҨАН САРКЬА

Аҧсны зныҷҷало ажәҩан саркьа,
Ахаҳә агәыдҵан иузыҧҿуам.
Уи иазыҵҟьо згәы ҭырсакьа,
Ахәда ҵкааны изхәаҿуам.

Аҧсны ханым, ҧсыуа кәасқьоуп,
Абарҵа иаҿыкәыршоуп аҳарџь.

Аԥсуа дшыҟаҵәҟьоу абасоуп:
Афы асыргьы дацәшәом уи аҵь.

Сара исымоу аҵеи кьаса,
Бзанҵык дхьасаны дҟамларц.
Аҟды даҵан аҵеи ԥаса,
Дышкылыргозгьы уи аихац.

Аԥсны зныҷҷало ажәѡан саркьа,
Хыхь иахалашоит еҵәак.
Иазыҵҟьарц иашьҭоу уи зҿырԥагьа,
Дшыҟоу ихаштхьеит џьара нцәак…

Аԥсны ханым, ԥсыуа кәасқьоуп,
Абарҵа иаҿыкәыршоуп аҳарџь.
Изцәымҕны иҟоу наҟ шәнаскьа-ааскьа,
Иагьа ишәымазаргь ахарџь.

Аԥсны зныҷҷало ажәѡан саркьа,
Адақәа ирҭахәмаруеит агәамч.
Акәасқьа, акәасқьа, аԥсуа кәасқьа,
Уаанхоит ишумоу уара аҳарџь.

СЫМѠАСЫМҬАЗ

Сымшқәа шоурак рыҵалт, иԥхацәоуп,
Ааԥнык аԥхыӡ ссир сзалҵуам, ихаацәоуп.

Арахь, арахь, убас еиԥш иццактәуп,
Саб ицәаӷәацә еиԥш снаганы сҵактәуп.

Аԥсҭазаара шьҭа сымаҭәақәа архоит,
Гәалашәарак макьаназ сгәы арԥхоит.
Сыуаҩра анеихыршьало аҽены,
Жәақәак сзышәҳәа, сшәымшьаӡан смыцхәны.

Ҽынлан. Мҽышан. Сара саниуаз,
Илаҳарц лҭахымызт сангьы аӡә иуаз.
Гәыӷрак лыҭо илҿалашон цәашьык,
Лгәы илнаҭон сыжәҩан иаҵалом ҳәа шәшьык.

Аԥсҭазаара шьҭа сымаҭәа архоит,
Зны исашьаз, сара сзыҳәаны дмаҭхоит.
Сдунеи ԥшӡа дуӡӡа, сымыш, нҵәаара зқәым,
Сымҩасымҭаз иуасҳәаӡом иакәымк.

ЗЫԤСЫ ҬОУГЬЫ, ЗЫԤСЫ ҬАМГЬЫ

Зан дыԥсыз, заб дыԥсыз, идыруп, нас, иҽишьӡом,
Алаӷырӡ – цхаӡам, амҳаҵә аӡәгьы иуҿишьӡом.
Аҟәџьал ҭацәы иҭашәаз, ҿымҭ ихигоит игәырҩа,
Иашҭа иҭицоит инапала аԥсцәаҳажәгьы изҩа.

Зашьцәа ԥсыз, заҳәшьцәа ԥсыз –
зеиӷьыҟаӡам арԥар,

Рыԥсқәа амшын ихыхәхәала иагагәышьоит аԥра.
Рҭынхауаҩ дашьҭоуп иаиркырц цәашьык,
Аха уи еиқәылом, иахаԥоитаз шәшьык.

Зан дыҟоу, заб дыҟоу, иҟоу зхы-зыхшара,
Шәарҭ шәеиқәгәырӷьо шәеицаԥыл шьыжь шара.
Шәамблын, сшәыхәоит, аԥсҭазаара апырпыл,
Шәымгәырҩан зных шәымбаҿ иҭадыршәыр мпылк.

Зан дыԥсыз, заб дыԥсыз, иргәырҩаша рымоуп,
Зан деибгоу, заб деибгоу ашьхацамҩа рымҩоуп.
Зан дыҟоугьы ма дыҟамгьы, идыруп, нас аӡә роуп,
Зыԥсы ҭоугьы, зыԥсы ҭамгьы ишеишьцәац
урҭ еишьцәоуп.

АШӘАҚЬ

Аҭӡамцаҿ мызла икнаҳау
Ашәақь жьакцозар, игәнаҳауп.
Аԥшәма-чмазаҩ иԥсы ихаҳауп.
Алашәарыца агәы каҳауп.

Аҭӡамцаҿ ашәақь икнаҳау
Ажьакцара иаҿуп, игәнаҳауп.
Иҭҟьом бжьыла уақәыхәхәаргьы,
Иагьа уургьы, иагьа уҳәаргьы.

Аԥсҭазаараҿ деиҵамхакәа,
Уал хьанҭак даҵамхакәа,
Зшәақь зызкыдԥааз, цқьа днаԥшыроуп,
Дамеижьарц ибла, дмыццакыроуп.

Акымзарак аӡәгьы изырҿееиӡом,
Амра ашәахәа изышеишеиӡом.
Дақәыҳәҳәеит ҳәа ашәақь ахала,
Ишәаны иҭҟьаӡом лыԥхала.

Мызла ашәақь икнаҳау хысроуп,
Абжьгьы ҳашьхақәа ирхысроуп.

* * *

Абар, сҭагылеит сара сҭәымҭа,
Иазԥшуа сылахь аӡәы ихымҭа.
Анцәа дитәызар, иара иныс,
Ишысшьо сыдгьыл заҵә аныс.

Зегьы срыхгәаҟуеит, сара сыцәам,
Уаҵәтәи амшаз сгәыҕра сымҵәом.
Адгьыл, адгьыл, о, уабуп,
Сахьудукыло – иҭабуп.

* * *

Иҕархеит Ӡыкәыр инхара,
Аҿеныхшьыбжьон сгәыҕрагьы цеит.
Уи азы исыдуп ахара,
Сгәы кыдзыршәоз амра схацеит.

Саси ԥшәымеи сыҩны реилаҩынтра,
Ашьҭақәа шԥацеи инкаба.
Сылахь ианыз анцәа иҩыра
Анызхда, иабацеи, иаба?

Игәнызгом сара сахьиашьадоу,
Сгәы иаархоуп азаҵәара амҳәыр.
Аха игәнызгоит акыр сахьиаҳәашьадоу,
Сызҵәыуо дахьсымам сыԥсыр.

Избоит сара сашҭа ишацәыӡуа,
Мшаԥи қьырсеи рлакәхаа сызлоу.
Сиеҵәахә, сеидру, изеиԥхыӡуа,
Ихьҭакызаргь, дызбом изырԥхо.

Сынхара насыԥда, сынхара…

АПОЕТЦӘА РАШЬЕИҬБЫ

Апоетцәа рашьеиҵбы ихы иҭамшәацт:
«Са сҵеиӡам».
Апоетцәа рашьеиҵбы усҵәҟьа дмарҵеиӡам.
Апоетцәа рашьеиҵбы
Уахәамакаҿ днагоуп.
Хаҭала дфырхаҵамзаргь
Хылҵшьҭрала
Днагоуп.
Апоетцәа рашьеиҵбы
Дшеиҵбу ус дажәгәышьоит.
Ипоезиа ашә-гәашә ԥшьаала
Иаиркгәышьоит.
Илабашьа иԥышьҵаргәа
Сишь, аӡә
Дцәажәоит,
Апоет-иашьеиҵбы
Дихцәажәоит,
Дихцәажәоит…

ШӘАНАМЫРЛЕИТ

Шәанамырлеит, сыҩны сахыбаан,
Исеишуеит сгәылацәа рлақәа.
Сызцаӡом иара сахыԥраан,
Гәашәк сызҭалом сымлакуа.

Харак рымам сахьырхашҭыз,
Сара сгәылацәа рлақәа.
Аԥшәмара руеит урҭ сашҭаҿ,
Сарцәаакт ақалақь ақәа.

Схылда-ӡылдо Аҟәа салам,
Аҟәа сышәгәашә анаркрым.
Аӡәы сыкәа-смаґра дҭалан,
Амц сижьозаргь егьаурым.

Инысычҳап, усгьы сақәшәеит,
Ҽнак ихала ихшыҩ еимшәап.
Са сҩызара злаго сақәшәа,
Ҽнак сдоуҳа ҵәгәыр даҿашәап.

Ақыҭа сыннархоит сзынхозар,
Мап сцәикӡом сара Анцәа.
Қалақьи қыҭеи еснагь сдырххозар,
Макьана исзастәума аҵәҵәа?

Шәанамырлеит, сыҩны сахыбаан,
Исеишуеит сгәылацәа рлақәа.
Џьаргьы сцаӡом сыҩны сахыԥраан,
Сгьежьуеит аӡыԥсы схьыкәкәа.

* * *

Џьара сахьнеиз зны сасра,
Аӡә лылаԥш сыдыԥсылт сара.
Исыздыруам сзыхнарҟьо,
Исҟәаҵуам, самоуп иара сҟьо.

Сылаԥш лыдыԥсылт лара,
Анеира ахьсықәшәааз зны сасра.
Сахашәҵаргьы шәара аҵәы,
Избоит сшахәыруа лыхцәы.

АҾЫҬБЖЬЫ

Ашәхымс уахҟьашоит ҳәа, аӡә сызҿиҭын,
Исзахымгеит сшьапы, сахҟьашеит.
Уаҵәца уцәыԥҽеуеит ҳәа, аӡә сызҿиҭын,
Исымпыҵҟьан аҩы иҭаз сыцәкаҭәеит.

Сахаҵәиуеит лырак сӡыӡымкуа,
Быжьқәак еимдырххоит слахьынҵа.
Ак сымамкәа, дадраа, ак сыхӡымкәа,
Сыҵла амҵан сиаӡом сыхәхәаӡа.

Ухы аҭӡамц ианҟьоит ҳәа аӡә сызҿиҭын,
Ианҟьеит уи, ашәытагь иагеит.

Схы бзиа избацәомызт, сыԥсыҽын
Аԥсҭазаара еижьага агәра згеит.

Сыхьӡ зхаштӡыз иацтәи сара сҩызцәа,
Рҩызара – ԥҳәыс каҵьбеиуп изеиԥшу.
Исхаԥырны инеиуеит аӡыцәа,
Убриҭцәӄьагь иадыруеит уаҭцәы исзыԥшу.

Исызҿиҭуеит аӡәы наӄ умҩас ҳәа,
Уара шьҭа, уара шьҭаҭцәӄьа умыцхәуп.
Аҭцәы сылаҭцо, ицәыҭцаччо рцасҳәан,
Цқьа ҭыԥны исзыԥшу сара хәуп.

АЖРА ГӘАҨА

Аҳәак зыӄәнымыз ҩ-аҳәак дрыҳәон,
Уи дҵьашьо згьы иҿаԥшуан.
Кәымжәык, кабак, хылԥарчк дрыҳәон,
Исышәҭаӡом ҳәа уи дашшуан.

Аҳәак зыӄәнымыз ҩ-аҳәак дрыҳәон,
Иӄәниҭцаргьы иӄәнырҩуан.
Кәымжәык, кабак, хылԥарчк дрыҳәон,
Згьы ҿымҭ, дҵьашьо, иӡырҩуан.

Аӡәгьы иимҭаӡеит уи зҭцаарак:
«Узырҽырбозеи шьҭа уанажә?»

Аха гәаныла ихыччон даара,
Изырҳәон: «Еилгам игәатәажә».

...Аҳәак зыҟәнымыз иҟәнылеит ꙩ-аҳәак,
Дӷьычкәырха далоуп Аԥсынра.
Ибла, амса зху, жра гәаꙩак,
Дыштанажьуа збоит сара.

АԤХЫӠҚӘА РЫԤСЫ

– Уеаанкыл, – иҳәеит саб ԥхыӡла днысхагылан, –
Иухьзеи, уқәра шцаз умбаӡои?
– Ақәа кыдтәоит, – лҳәеит ԥхыӡла
                    сан днасхагылан, –
Умцан аштa утытцны, нан, умбааӡои.

Саҳәшьцәа рхаҿсахьақәа ԥхыӡ хааха исыцуп,
Маҷк исызгәаауп... Исацәҳарц ртахым.
Саҳәшьцәа, сыԥхыӡқәа еснагь шәартт шәрыԥхыӡуп,
Шәсыцәцеижьтеи шәыбналан сдунеи ду сахым.

Исашәҳә иҟастцаша, изуша сашәҳәа,
Аԥстазаара агьама бжа ижәбаз хаацәан.
Игәыкӡа ишәзысҳәарц салаган ашәа,
Абжьыҳәа исхылтцыз, оо, зегьы иреицәан.

Сани, саби, саҳәшьцәеи, сшәыҳәоит,
наҟ сышәхаштырц,
Схы сымагәыхьуп. Сшәыцәгылоит ҿымҭ хара.
Аха машәырк санаҟәшәаша, Анцәа ибоит, са саштаҿ,
Пхыӡла шәсыдеизалан сшәыгәҭылашәкуеит шәара.

Саб дгылахуеит ҳацәҟәа раԥхьа дааины,
Сцәаҕәарц исиркыхуеит уи аҟәаҭан.
Ашәы хьанҭа илшәҟәоу зегьы-зегь дырииааины,
Сан бысҭак ҳзылурц далагоит шьжьымҭан.

Саҳәшьцәа лахьыцәгьаҟәа, сара саҳәшьцәа,
Сгәы аҟәандара сцәашәҭеит шәара анышә.
Ижәбоит иахьа сымшҟәа урҭ шьҭа ишҷапшьцәам,
Цҟьа шәӡырҩи, исзасуеит, абар шьоук атрышә.

Ах саҳәшьцәа лахьыцәгьаҟәа, сара саҳәшьцәа,
Шәынасыԥҟәа рыҭуан шҷышәу аргама избоит.
Сылаҕырӡҟәа срылырхуеит схаҭа ацәа,
Амармалташь хаҳәҟәа сара сааигәа иҽырбоит.

АШӘҬЫШ ԤШӠА

Сышнеиуаз амҩан, сгәысҽанӡамкәа,
Иԥшҟарахӡа шәҭышк насԥылт.
Адацҟәа ӡык рхьыкәкәон, имҩацкәа,
Рцәыкәбараҿ шьхыц рыцҳак хыԥсылт.

Ах, ишԥамуеи, ҭымыҭшәарак,
Сызҭымҵуа аҽнышьыбжьон сҭахеит.
Сара исмоурцаз гәыхшәарак,
Сышәҭыш, ҩаԥхьа ухьӡ сҿашәеит.

Адунеи самкуа, адунеи уамкуа,
Ҳзеибамдырӡо ҳарҭ зынӡа,
Схы уҭаӡамкәа, сгәы уҭаӡамкәа,
Ҳаиԥызгалазеи шьыжьӡа.

Схы збоит аԥсҭазаараҿ ссасымшәа,
Сшанугьы амҩа са сзаҵәӡа.
Сҟамларц баша ицәажәо аԥсышәан,
Сышәҭыш, умч лаша схьыгӡа...

Сышнеиуаз амҩан шәҭышк исԥылаз,
Убас аԥшӡара сгәаԥхеит.
Иеизыкәкәеит доуҳамчс исылаз,
Ҳаибадырырцгьы сҭаххеит.

Сышәҭыш сазҵааит: «Уабатәида,
Усԥызгалазеи укаҷҷо?
Аӡәгьы дзыҟами са сыда,
Узшаҭо, уԥшӡара зыхьчо?»

Аҭак снаҭомызт са сышәҭыш,
Ажәак азҳәомызт игәаҕьны.

Аныҿнамҭ исҳәеит: «Са сымыш,
Акгьы сызуаҳәаӡом иаҕьны».

Избоит, ибжьаӡуеит шьҭа адацра,
Ҿаҩра ҿыцк џьоукы ирыҟәшәоит.
Ашәҭыш, иалиааз зны ауацра,
Иауам, ахы ҧханашьоит.

ДАМКА

Дшымгәыҕӡоз данца уи дамка,
Дчит иаразнак ҭыҧкаҿ дамкуа.
Ашашкақәа идамка иаҿеиҵеит,
Асапат дуқәа ишәқәа ирҿеиҵеит.

Ахәаџауаҩ, дыҟан ахәҵа,
Гәаҩак даман, иҧынҵа баҟәӡа.
Аха иахьала аамҭа итәыми,
Изеиҧшхеит ҩнатәи тәыми.

Нбанк мҵакәа, акгьы дҭамкәа,
Дшымгәыҕӡоз данца дамка,
Ишашка аҟнытәи имаӡам иоуқәаз,
Ишьҭихит ҩызцәас урыла иоуқәаз.

Ԥсыцқьа-хыцқьа, зымаӷ ҳуша,
Адунеи шԥаҟоу зылԥха ҳауша,
Знык дамка ицаз уи даднакылоит,
Маӡа-аргама дгәыднакылоит...

Игәы иҭамкәа, ихы иҭамкәа,
Ашашка дшасуаз данца дамка,
Ашәишәиқәа еибарҟәырҟәылит,
Камбашьк иахаз аҟәҟәа ҟәарҟәарит.

Аха машәыршәа ицаз дамка,
Дчуп дышчыз иҭыԥаҿ дамкуа.

АБНА ШЫМҲА

Аԥсшәа уасҳәоит, абна шымҳа,
Аҟәа ақалақь агәҭа.
Сымҩашьо издырует абнагә шумоу,
Маҷк еиԥшгәышьами ҳгәаҭа.

Сыбна шымҳа, сыбна ҽарҳа.
Уахьчеит убнара, ухнаҩеит.
... Сашҭаҿ еиҭасҳаз ашымҳа,
Сшаваҽырбоз исыцәҩеит.

Сыбна шымҳа, аԥсшәа уасҳәоит,
Уаазгазеи сықалақь агәҭа?

Аҩнатә шымҳа ҵлақәак рцасҳәан,
Ҽаангьы убас ушәҭы еиҭа.

Сыбна шымҳа, ухы ухьчароуп,
Ақалақь аӡеиба цәгьоуп.
Аӡәы уирҽхәароуп, ма уирџьароуп,
Умахә ҿызыжәжәо рацәоуп.

...Адгьыл иқәыԥсоит агәаӷьқәа,
Аус руеит ацламҳәақәа.
...Ижәны дгылоуп аӡәы дкәаӷьӡа,
Иааигәа иӷәыруеит аҳәақәа.

Абна шымҳаи аҩнатә шымҳаи
Сзеилмыргозар са слашәуп.
Сқыҭаҿ баша, баша исзымҳаит,
Урҭ рыҩбагьы сгәазын ихәшәуп.

АЧА-УАРБАЖӘ

(Илафушәа-илафымшәа)

Иушәымҵакәа уаб иуапажә,
Иухамҵаӡакәан ихҭырԥа.
Уабаԥыруаз ача-уарбажә,
Ушьҭнахма аҳауа ацәқәырԥа?

Сухыччома, уара, ауарбажә?
Усыхьчар акәымзи схаҭа.
Уихьчар акәымзи уа уабажә,
Иласт иуарбажәра еиҭа.

Ҽнак иуеиԥхыӡыз ҭагалан,
Дгәаҟын, дчысдаҵәҟьан иара.
Еснагь дгәамҵуан, игәы акы алан,
Игәаҕьит иаалырҟьан ушьра.

Дымхысыр еиҕьын, ача-уарбажә,
Аҳауа уалан уббаӡа.
Иушәхырҩын уаб «иуапажә»,
Аҵеиҵь уҭаҳаит уԥшшаӡа.

Зхымҭа уагаз иҵеиҵь уанҭаҳа,
Даныҳәҳәа аԥшәма, ауаа еихеит.
Урызҭымгеит уаргьы уаҳа…
Аӡыхь бырлаш ԥхасҭахеит.

АМАҬАԤШЬ

Диит уи ҽнак. Маҭаԥшьк ихәда иакәшан,
Ашәшьыраҿ дшыцәаз лҿы иҭалахьан зны иан.
Ихәаԥшуеит амҩан дызбо зегь длакәшьан,
Ихы ахьизгәамҭо иҭатәӡам гәыбган.

Қәрала шьҭаҵәҟьа иара кырӡа ниҵит,
Ихәда ҟаԥшь иахьагь амаҭаԥшь ахшьуп.
Ꙩызцәас имаз аӡәаӡәала зегь илҵит,
Иара ибарҭам, арахь ижәꙩан шәшьуп.

Илаԥш схын, сахьцалакгьы сгәеиҭон,
Ҳанеиԥыла избар сҭахӡамызт ихаҿыз.
Амаҭ ҟаԥшь ԥсны уа ихәда ҟаԥшь иадын,
Ихаҭа ишҳам акәхап, мцацәа, иара зшьыз.

ЗҞАЗАРА ЗМЫРХЫЗ АҞАЗА

Хәыта Џьапуа игәаларшәара иазкны

Дықәмызт асценаҿ имчыдоу марҵеины,
Дыҟан, уа дыҟан дыхьӡырҳәаганы, дҵеины.
Аҟазара Амра цеицеи ихацеиуан,
Игәашьамхи, ихшыꙩи, ибаꙩхатәреи еицнеиуан.
Иҟазара аӡыхь цқьа анидмыржә, дымшабози,
Иара амꙩадуқәа зегь сценазшәа имбози.
Ихы игәашаха шаанӡа гәырꙩак данагозгьы,
Ицын иꙩызцәа еснагь зыгәра игозгьы.
Ихалаӡа, ихала мꙩа дук дананызгьы,
Ихәыцрақәеи илафқәеи шәҟәык ма ианызҭгьы.
Урҭ рꙩыџьагь еизгәдурын, ирымамкәа кьылкгьы.
Зынӡа, исҳәеит ҳәа, сыхшыꙩ мҭыкәкәазар,

Исхаштраны сыҟам Франкьыл идгьыл кәаза.
Ԥарак сирԥсахырц сышизцоз уи зӡарыма,
Мшәан, аби аԥеи урыбжьагылар ҟалома?
Ԥхьаҟа рыхьӡқәа ҭыго сара сызцалома?
…Ихы дацәажәон ҿымҭӡо Хәыта ду, Хәыта,
Амҩан ԥшахаак иара иҿахәыҭхәыҭуан.
Иҟалап, џьоук рыдгьыл уарҳалла ихҟьазар,
Нас мбатәык ҟалазма зны дымҩахҟьазар,
Убри азы ибаҩхатәра пҟатәызма?
Ихьӡгьы мшаҭа зынӡа иҟаҟатәызма?
Иҳамҭа иҭахӡам ҟәардәк џьара иантәалоу…
Уи изыжәрымашь ҵәыцак ихьӡала ихҭәалан?
Дыҟан Хәыта зынӡа ихалаӡа, ихала,
Аха ихьӡ Аԥсны иазынижьит лыԥхала.
Иԥсы ҭоушәа ԥхызла сара дысзырбозеи?
Дәаб ахаҳәқәа «Рнапқәа еинырҟьом»,
абас изџьбароузеи?
Зҟазара змырхыз, измырхыз Аҟаза,
Зҟазара змырхыз Аҟаза, Аҟаза…

ЕЛЫРТӘИ АУАХӘАМАҾ

I

Абрахь саарцаз кырӡа амҩа сықәын,
Сылахь-сыцьымшь аӡатәшьа краамҭа исҵон.

Уара уҿапҳхьа ауал сызҵымҵшаз сықәын,
Исшәарц сашьҭан… Судҟьан мчык сагон.

Акы саҧсамкәа ари адгьылаҿ сирызма,́
Амц бызкаҭаҳа сыкәшаны сакын.
Схи сыҧси еиқәиҭымкәа сыҧсрызма,
Урҭ рыбжьара саҧаҭ хьанҭак акрын.

Елыр, исаҳә, иаҧсоума шьҭа сыҽнаҭра,
Сарҕьа шьапы ҭагылоупеи адамра?
Уҭак сҭахӡам. Иҳабжьаҳҵом минауаҭрак,
Умҵәыжәҩа сыҵак сшуго збоит хара.

Сшақәшәо здыруеит уара уҿапҳхьа ахҿыхшьа,
Рацәак сыҵамшәакәа ауаа рыц.
Уара исурҵароуп исымоу сгәырҩа ахҽышьа,
Ихухроуп сыбла ихылаз зны аҭәыц.

Имҵҧаа исзымгеит, сагьашьҭаӡамызт аркьыл,
Иудыруаз, гәнаҳа сымам, зны иуцәҟьалаз соуп.
Иҟалозар, ушә сзарты, игәаҕьны ушҟа сҭажьыл,
Умаӡа ҵәаахырҭахь. Сара уи саҧсоуп.

II

Мҽышан. Ӡаахрамшын. Ажәҩан кеикеиуан.
Ҽҧныҳәак соур ҳәа сацәшәон сара схы.

Ауахәама сыҩналарц схы сықәыжьны снеиуан,
Иқәацқәацон, цәгьарак ҟасҵахьазшәа сшьамхы.

Апап жакьа сылаԥш неихьысит,
Сгәы иснаҭеит уи дызбахьазшәа џьара.
Дызҿӡаз матанеиран. Иажәа ԥшьақәа сылсит,
Исылшомызт анкьеиԥш уажәы ирџьара.

Асыкәмалфҩы, сахьгылаз, сыԥс уаҟа иармаҷуан,
Шә-цәашьык рыблақәа хааӡа исҿаҷҷон.
Зыгәнаҳа зхызхуаз ҟәындҟәындуан, иаачмаачуан,
Анцәа сышицәшәозгьы, гәаныла сыччон.

Аӡбахә издыруам апап, «Аԥсны ҟаԥшь»,
Ахьӡ иаҳахьазҭгьы сдәылицон наҟ.
Сара сузӡатәуп, уара апап ԥаҵаҟаԥшь,
Уԥааимбарха уҩагылеит, са сакәхеит агәаҟ.

Ҳазшаз ҳаилиргароуп. Наҟ-ааҟ ҳмақаруам,
Сгәы аҳәоит ихыстырц Кәтол иҵоу аҳаԥшьа.
Схы санажь, аԥҳәызба, бара абла қаруа,
Иахьа сицзарц сҭахуп ауаҩ-ԥшьа.

III

Ашәа рҳәон аҭыԥҳацәа уаҳа наҭахымкәа,
Ажакьа ҟаԥшь урҭ зегь илаԥш-хаа рхын.

Сазыӡырҩуан рашәа, акгьы сгәы ахымкәа,
Маӡала Ахәҵаҟа сыбналарц сҭахын.

Ацәашьқәа лашон. Ирымамызт ԥсшьарак,
Схы ҵьасшьон сахьҭалаз сара ауахәама агәашә…
Ах, шьыри, абыржәы сахатәазҭгьы чарак,
Аӡәгьы сахьимбо кәакькаҿ сҿыкҿаршә.

Аха иабаҟоу, апап уаҟа са сҳааихуан…
Сшьапқәа хырҟьаҟьан, ибааӡан схахәы.
Исныруан, срыцҳамшьо, уи илаԥш хԥара саахон,
Анцәа ихьӡала иҳәон дмыццакӡакәа иҿахәы.

IV

Сгәы иҭашәон: арахь ижәбашам шьҭа схабар ҳәа,
Аха, Елыр, уалашазаап уара мчык.
Сшәаҵәҟьеит Лара бзиа дсамхабар ҳәа,
Сеиқәышлаҳәа, ма сакәындаз хәычык.

Анбанқәа цқьа ирзымфаӡац са сыбла,
Сгәаҿы бсахьа ҭырхӡеит бара убас бгәыкӡа.
Сцәеижьҭаӡара ҭәит исзымдыруаз насыԥла,
Сыхшыҩ сымшәо салагеит, агаӡа.

Ҿыц ихсыртларцу сара сымшқәа рдаҟьа?
Ацәашьқәа еилыҵьҵьо, абар ачара руеит.

Сбымҭагылоуп, сақәшәеит, сшьапқәа хырӷьаӷьа,
Амармалташь дашьма цырцыргьы ҭәырҭәыруеит.

Ауарҳал аӷынӡа снабгоит бара ԥшьаала,
Бшәоит скаҳар ҳәа… Смахәар санкуп.
Ҳәыҵьагь ҳшеиқәшәо збоит зынӡа ӷазшьала,
Бгәыраз ацаԥха сара сзы иартуп.

Бысхылаԥш, сбыҳәоит, абраӷа сыԥсы маҷхар,
Сара сзы ԥхашьарҭәӷьоуп – уаҳа акгьы.
Ашәаӷынӡа скамҳакәа сбызнагар,
Бара – бхароуп, схарахоит саргьы.

АШЬАУАРДЫН

«Уахынла ашьауардын ԥырӡом»,
Абас анырҳәо исызхаҭом.
Уахынла атыәарәар ԥыруеит,
Ахәымсыс блақәа «чарак» руеит.

…Ашьауардын шьыбжьонк аԥсашьон,
Ҭлакаҿ иқәтәаан, уи аашьон.
Саннамҭагыла, сацәажәарц сҭаххеит,
Иԥрырц, сатәамбакәа, имеихеит.

Уи зҵаарак асҭеит игәаҕьны,
(Жәак џьа исҿыҵҟьарын иаҕьны):
–Уахынла узымҧыруеи, ухаҵкы?..
Исзеилкаауам аҵакы...

Ашьауардын абла гәырҩак рхын,
Сахьазҵаауаз, уи мыцхәын.
Аҭак снаҭеит: – Аҵх сацәшәоит,
Сымҵәыжәҩақәа аҳауафҩы рхышәшәоит.

Сҽысзынкылом знык сыҧрыр,
Иҧхасшьоит амҩан са сыҧсыр.
Амзаҿы снаӡарц сҭаххоит,
Уа снаӡаанӡа са сҭахоит...

Ашьауардын, уара згәы ҧҵәаӡаз,
Ҳаицәыбнамлар, ҳарҭ ҳаишьцәаз.
Атыҩарҩар аҟәышра са исҭахӡам,
Умҵәыжәҩақәа акгьы исзаҧсам.

САБ ИҦСЫМҬАЗ

Шәышықәса зхыҵуаз саб,
Иҧсымҭаз илабжышқәа ааит.
Урҭ иблақәа ирҭаҩахьаз џьысшьон,
Аха ирҭамҩацкәа џьара

Икыдхаланы иҟазаарын.
Аарлаҳәа иҿы еилирган,
Ус иҳәеит:
«Сан дыҟам, саб дыҟам,
Сызҭахыда сара».
Анцәа ҳрыцҳашьа,
Шәышықәса ирҭагылаз,
Зыԥсы зхыҵуаз саб –
Иани иаби иҭаххеит.
Сҵәыуар, сзымҵәыуо,
Сыччар, сзымыччо,
Аибашьра ацамҭаз,
Кәтол ахәда аҵкаамҭаз,
Асы ωамгылах анышьҭаз,
Схалазаҵәык схала
Аԥсы сихахеит.

* * *

Иахьак исырхәларц сҭахын исымамкәа кьыск,
Аха ашьыжь аҳәыҳә амҵәыжәωа
ҵламахәк иахькыст.
Уи балыбаҭо, икамҳакәа, аҳауаҿ иаанхеит,
Сахьгылаз сгәы ҭӡыӡеит, сахьгылаз сшанхеит.

Абри адунеиаҿ – сгәы иалоуп – уаргьы уахьсасу,
Сара сзы уҳаирпланууп, уара сыԥшӡа, са с-СУ.

Иухьзар умҵәыжәҩа, ма ипҵәазар иара,
Узбода, узгәырҩода?.. Усыцәцеит наҟ хара.

Иахьа исырхәларц сҭахын исымамкәа кьыск,
Аха аҳәыҳә амҵәыжәҩа ҵламахәк иахькьыст.
Сҳәыҳә балыбаҭа сдунеи балыбаҭа иатәуп,
Мҵәыжәҩаҟәаак соур сеилагарцу?
Макьана схы стәуп.

СМАШЬХӘЫЛҴ

Сыԥсҭазаара саназхәыц,
Ианеилсырга уи хәыц-хәыц,
Ипаӡа ианызба са срахәыц,
Исҭаххеит сацҳаҵәҟьарц смашьхәылҵ.

Аха сзамыцҳаӡеит смашьхәылҵ,
Алаф сылырхуеит сыхҭылҵ.
Абысҟак шыҟәсыла ианысхыҵ,
Ишәаны имцароуп са сгәы ҭыҵ.

Насыԥк сзыԥшызарами нхыҵ,
Насыԥдакгьы ара – аахыҵ,
Схәымпал анҵаны ахыц,
Лаҳәеиҟәаҵәак сшьыхуан ԥхыӡ.

Сыҧстазаара саназхәыц,
Сацҳар акәымзи смашьхәылҵ.

СХАҴАРҦЫС

Еилыргам, нас, сусқәа-схәысқәа,
Еилыргаҵәӄьам суахҭагьы.
Аха макьаназ исымами ламысқәак,
Урҭ згом макәанк иҭаҵаны.

Сыламысқәа ироургь кьысқәак,
Хкаара-шьҭырара руӡом.
Сара исхылҵыз схаҵарҧысгьы,
Урҭ зегь ныҟәимгар иуӡом.

* * *

Иҵәыуарц зҭаху, аҵәыуашьа идырроуп,
Игәырҕьар зҭаху, агәырҕьашьа идырроуп.
Аҧстазаара аҭӡамц шәпа изагәылсша дагәылсроуп,
Аҭоурых аҿырҵьбара ишәыроуп, иагьылсроуп.

Адунеи хьымӡҕыда изаҧырҵыз, уи дхаҵоуп,
Еснагь Анцәа иҿапхьа еидара дук даҵоуп.
Аҵәыуара зны-зынла агәырҕьара иаҩсуеит,
Урҭ рааирбышьа ззымдырыз баша дымҩасуеит.

* * *

Абар сҭагылеит сара сҭәымҭа,
Иацәшәом сылахь аӡәы ихымҭа.
Анцәа ситәуп, нас, Иара иныс,
Ишысшьо сыдгьыл заҵә аныс.

Зегьы срыхгәаӷуеит, сара сыцәам,
Уаҵәтәи амшаз сгәыҕра сымҵәам.
Усануп сыдгьыл, уагьсабуп,
Сахьудукыло – иҭабуп.

УГӘЫ ԤЫЗЖӘОМ

Скаԥа-чаԥо, скаԥа-чаԥо,
Адәы сыҟәым сгәырҕьаҵәа.
Исыргыло иарбан кәаԥу,
Уара уоуп издыруа, Анцәа.

Скаԥа-чаԥо, скаԥа-чаԥо,
Харак сышзымцо шьҭа еилкааууп.
Цқьа еинааларц скәымжәи скабеи,
Ҳәынҵәра ҷабла сыхәда ҵкааууп.

Ҭагалан мшума, ма ӡын мшума,
Исзыԥшлак, счычиаӡам, сгәы ҭәуп.

Смышьҭацәгьоума ма сымшума,
Уаҵәтәи амшныҳәа иатәуп.

Еихсыҕьит сашҭаҿ аҵар рашәа,
Цгәык акьира урҭ ацәшәоу?..
Избоит уахынла агәыр каршәзаргь,
Сылхоит шьацрак қашәақашәо...

Скаԥа-чаԥо, скаԥа-чаԥо,
Сықәԥақәсуа сықәым адунеи.
Исзеилыргом цәашьу, кәачабу,
Сашәақәла иуку, аха унеи.

Сухашҭыргьы, сара сашәақәла,
Иудыруаз, ҽеԥныҳәак ҟасҵаӡом.
Унықәыԥш сгәы, сыԥсы мыршәакәа,
Угәы ԥызжәаша ак сҳәаӡом.

АМОБИЛ

Амобил, уара Амобил,
Шьыжьык усцәынхеит сыҩны,
Иузызҩит арзаҳал: «Усԥыл,
Сумшьаӡозаргьы суаҩны».

Амобил, уара Амобил,
Анцәа иџьшьоуп, сџьыба уҭам.

Дыҳәҳәоит аӡә сганаҿ: «Адебил,
Укрышка уцәызуеит иахьахәҭам»,

Амобилқәа раҳцәа сџьынџь иаҭоуп,
Ҳаршышт, амаҵ ҳурц ҳахәҭоуп.
Аарԥарак иқәнакт ҳажәақәа, ҵаны,
Ҳкарцоит ҳмобилқәа ҳапҳхаҵаны.

Амобил, уара амобил,
Иқәуҵаруеи сапҳхьа ажәар.
Пҳсышәала ишпаҟало «адебил»?
Слаҕра сазҵаап, – абла хьжәар.

* * *

Сынкажь срыпҟароуп сара сбеҭқьны,
Апҳсны дыҟамзар поеткгьы,
Зыхьз уҳәаша ладеи-ԥадеи,
Зыгәжәажәа ацым адунеи.

Бермудтәи сҭахазшәа х-кәакьҭак,
Аҟәа салоуп сакуа ахьҭа.
Аӡәгьы сиҽхьнылом са сканҵло,
Сзықәлаша здыруеит иарбан ҵлоу.

Адәы сықәзам са сҳәарпҳсаруа,
Мԥапҳшзак сзылыргоит абар уа.

Дадхеит сымшқәа амца ркуп,
Сдоуҳа адунеиаҿ са сҵакуп.

Сынкажь срыпҟароуп сара сбеҭқьны,
Аҧсны сыҟамзар споетны.

АҼЫРБАРА

Исызшазшәа ажәҩан ду лыҧхала,
Наӡаӡа истәызшәа сгәы иабон.
Мреи Мзеи сыхәаҧушан лаҧш хаала,
Сӡыхь сеиҽырбон, сгәы шабон.

Сызтәыз сеидру, исыцын хиррак,
Ҩнаҭас сахьнеилакгьы сгәы ҭәын.
Сқәыҧшра иаҵаӡан ҧхеиҧхеирак,
Сҩызцәа сашҭа гәыҭбаа ртәын.

Анцәа сибоит, цасҳәа ихәыцны,
Аӡәы изыҳәа цәгьа ҟасҵом.
Сықәым адәы иҧҵәоу рахәыцны,
Сышьҭрақәланы ҵарак сҵом.

Анцәа симшазаргьы лыҧхала,
Дсыргәыбзыҕырц сгәы иҭаӡам.
Адәы схала сықәын, сықәыз схала,
Аха сиак сшану, уи маӡам.

Исызшоушәа ажәҩан ду лыԥхала,
Наӡаӡа истәушәа сгәы иабоит.
Мреи Мзеи сыхәаԥшуеит лаԥш хаала,
Сӡыхь сеиҿырбоит, сгәы шабоит.

Закәытә мчузеи

Бцон мҩак баныланы,
Ԥсҭазаарак ырлашо.
Ажәак сзымҳәеит сыбԥыланы,
Саанхеит ус, суалыуашо.

Бцон мҩак баныланы,
Бгәырҕьа шәаԥшь ссирк бҿыкәырша.
Сзацәымцеит былаԥш сыбналаны,
Бара былаԥш – сҿыкәаша.

Бцон мҩак баныланы,
Бара – ибырфын бырлашхаз.
Ишәҭит ҿыц сыҭла еиныланы,
Закәытә мчузеи сзыршанхаз!..

ЕҲ, САШӘАҚӘА, ШӘАРҬ САШӘАҚӘА

ДЕПУТАТ ҾЫЦК ИАШӘА

Дгьыл харакаҿ сыҟан, сыҟан,
Аԥсны ашьарҩаш анкаҭәоз.
Уаҟа исыцын, уаҟа исыцын,
Ирыцызжәуан сцьынцьь хәыч зфоз.

Иршьон сыжәлар зегь ҭоурыхдан,
Срыгәҭылакны ашьшьыҳәа стәан.
Сҿымҭрагь ыҟамызт ихыдан,
Уаҵәтәи сԥеиԥшаз ус иахәҭан.

Уа сзыдтәалаз урҭ аҟырҭҟәа,
Рашәа слымҳаҟәа ҵнахуан.
Аԥсны ҳаидтәалахьан акырынтә,
Ргәы нсырхомызт... Рхаԥыц рхуан....

Схы рыҵасҵеит. Уаҳа ԥсыхәак
Сыманы сара сҟамлеит.
Саԥсуара аҿаԥхьа исыхәо,
Аҭак сзымҳәартә сҿаҳахеит.

Шьҭа ианеихсыҕь, сара Аԥсныҟа,
Схынҳәит ҟәандарак схьыҳәҳәы.
Сдепутатны ара саныҟам,
Убасҟан акәҵәҟьоуп сангәыҳәы.

Ианышәгәамԥха сдепутатра,
Схы ахьынахо сыҩны сцоит.
Усс искуама са смырҭаҭра,
Сҭоурых сашьҭам... Сыԥсы зӡоит:

Мчык ансоу, урҭ сҩызцәа срыԥхьоит,
Уаҟа исыдтәалаз Москва.
Исгәыдырҵаргьы кьати рыԥхьи,
Срымҵакәашоит сара аффа.

Исаҳалоит, нас, сыжәлар ргәала,
Исаҳалоит ихьаақәак ҳхада.
Наҟ исхаршҭны зегьы ҳгәала,
Аԥсны ҭасфароуп схаҭа.

АМШЫНҬАХКААҨ ИАШӘА

Угаӡа сасра думышьҭын,
Иҟалеит ҳәа хкаарышьҭан.
Зегьы-зегь снышәчҳа, шәмашшын,
Иҭахыскааyеит ҳәа сара амшын.

Уи зыӡбыз, изӡом, са соуп,
Ҽыҭк ацәызгароуп, саԥсоуп.
Инеины исзашшуа, ных, дхәаԥсоуп.
Амшын ҭахыскаауеит схазы,
Сеибашьит азы Аԥсназы.
Сымшын Еиқәа, сбарақьаҭ,
Ухықәан иасуеит шьоук абкьаҭ,
Аԥара дсыршәоит аԥсшьаҩцәа,
Убас сишеитаз сара Анцәа.
Сышәшьыргьы исзеицҵаӡом хԥеи-хԥеи,
Уа, кьыни-кьыни пеҩ.
Аԥсны иацрыҵуеи шаҟа цха,
Ирфоит, ирҿыцыкәкәо, игәыцхәха.
Ашышкамсқәа ҳаркит, еизеит,
Аҟәа ҭазфо ҳәа ҳаисеит.
Кәыркәа шоураз лак аапкыр,
Ишәарҭагәышьоуп уи акыр.
Амшын – лаапкым, аха сшәоит,
Ицәгьоуп агәыжәла, уеимнажәжәоит,
Аха иаргәыбзыӷуеит усгьы смал,
Иланашьҭуам сыӷба аԥарсал.
Зхы изахәо зегь шәеиха,
Амшын ҭахышәкаа, ишьҭышәх, шәеиха!

АТРОФЕИ ҶЬЫЧѠЫ ИАШӘА

Даара иҵьалшьеит ипҳәыс Нина,
Ишьҭыхны Лабрантә апианино,
Аибашьраха Гәырчхь ианнеига,
Ихьыдырѡны ижәѡа азганк.
Ҳҵеицәа ҳџьынџьаз иҭахоназ,
Аха сара атрофеимал згоназ,
Ихааӡа џьанаҭ пхызк салан,
Џьоукы исызхырҵоз уи сыкәмалын.
Улыхәырҭаӡам сыпҳәыс Нина,
Илгеит Аҟәаҟа ҳпианино,
Ҳмоҭа хәыҷы арҳәашьа иҵоитаз.
Исырҟасоит сажәа сара стәала,
Иҭахаз ҳҵеицәа рзы ихҭәалан,
Саҵаҽырбо саҵәца зжәыроуп,
Сышхгыла-ҿгыло ус сажәыроуп...
Ак зҕьычроуп, ааилашәшәаанӡа,
Схапыц ыҵшәан икашәааанӡа.

Х-ҟәардәк ИРЫҚӘТӘОУ ИАШӘА

Шәҿыха, аѡызцәа, ацәа шәалоуп,
Шәара шәоума шьҭа исыхьӡо?!
Х-ҟәардәк сахьрықәтәоу сзыманшәалоуп,
Урҭ ирдыруеит сымѡа ахьцо.

Гәаныла ҳаибадыруеит ссиршәа,
Аӡәгьы дыҟам исзаӷьуа.
Иқьышә сықәҵан дарбан сзыршәуа,
Дарбан сырҵьара згәааӷьуа?!
Х-ҟәардәк срықәтәоуп. Уи са сашәоуп,
Шьхатәылан сацаҟоуп акапҟкап.
Сҟәардәқәа ҿыжыр, рыбжьы саҩшәом,
Сгәы рҭынчны сныҟәоит скапҟачап.
Сыҟаӡам сцәанырра хыжжуа,
Адәы сықәӡам сыхәцәырххо.
Анцәа иумҳәан сҟәардәқәа еицыржуа,
Анцәа иумҳәан урҭ сҭадырхо.
Агәы ҭәуп, нас, Аҟәа ашәала,
Даҳхыччозаргьы Кәыжәлар.
Зегь таташьуп, дадраа, ажәала,
Егьамам амҩан ҳахәда хжәар.
Акгьы сашьҭаӡам хаҭала,
Хара инаҩхьеит сара сыхьӡ.
Сызҟәардәк иахьӡырҵеит Цәаҭала,
Егьи иахьӡырҵеит Цәаҭыц.
Уахи-ҽени сымтәа-смыцәа,
Схандеиуеит, салхушәа аҵыр.
Сышпҟаҟалашеи, ах, мцахәыцәа,
Сыхҟәардәк ҽенак зны еицҟәыҿыр?!

АҚЬАЗОУЦӘА РАШӘА

Адәы ҳақәуп ҳарҭ ҳқьазоуа,
Ҳалаԥш ҳашҭаҵәҟьа аҵәшәоит.
Убри азами ҳаштәоу зегь зҳауа,
Акакан аҿеҩҳәа еиҟәҳаршәоит.

Аҟәа ҳшалоугьы ҳқьазоуа,
Иаҿашәоит шьоукы ҳшьацҳәа.
Ҳа ҳауп издыруа иҳауа шҳауа,
Аӡәгьы игәаҕьны изҳәом ҳацҳәа.

…Урыстәылан, кәакьҭакаҿ ҳабҕьаҭуан,
Даҳхылаԥшуан еиҳаб дук.
Игәаҵан хьымацәазк хьархьаруан,
Аԥсны изақәын уи патук…

…Ижәлар рзыҳәан аӡә дфырхаҵан,
Икаҭәон ишьацқьа – исамарҭал.
Егьи дҵәахын ҩыҵак амҵан,
Збақь уамыхәо ахәарҭа ҭал.

Ҽаӡәы нбанқәак еидыҟәшәала,
Шьхарԥыкаҿ иаԥсуара ихьчон.
Ихҭырԥа аҿацә ҟаҟо, дманшәалан,
Са соуп иаԥсыуоу ҳәа дыҳәҳәон.

Аԥсны зика хуҵәо арбаӷьӡам,
Аҵыхәа ыҵухыргь ҳауӡом.
Ақьазоуцәа ҳармеи ҳарӷьеи,
Аус еицыруеит, иааԥсаӡом.

Ҳиааира ꙍажәа анахыҵуа,
Орденк ҳмоур, – уи ҳауӡом.
Ҳахьӡырҳәаган Нхыҵи-Аахыҵи,
Ҳаӡбахә рымҳәар ҟалаӡом.

Ақьазоуцәа ҳнапы ианԥшыло,
Ҳаԥсадгьыл хдыруеит изакәу.
Аԥсны – ҳакрыфарҭа, ҳа ҳ-«Нарҭаа»,
Уеицакшәа заҳбои, ма улаԥшку?

…Зшьацқьа казҭәаз афырхацәа,
Ргәы еилашуазааит имцаха,
Ақьазоуцәа – ҳарҭ ахацәа –
Ҵхыбжьон ҳшәаҳәароуп, ҳааԥсаха.

МАШЬЫХӘ ИАШӘА

Сабду ихьӡын Кьарантыхә,
Ԥсаҭа бзиа саб – Патыхә,
Уи иоуп исыхьӡызҵаз – Машьыхә…
Гәырла исшьоит ауаа рыхә.
Сеибашьуамызт, ԥхьаҟа ицоз,

Срышьҭагыланы смеихоз.
Шьоукы ҳџьынџьаз еибашьуан,
Сара атрофеи афӷы сашьуан.
Сгәаҟха еизызгон уахь ажә-мыжә,
Нҵәара зқәымыз акьынтыжә.
Сара ахшыӷда, гәаҵәаҭҳәа,
Аԥсны ирымҳәози сыхьӡ еиҵҳәа,
Ӷба-хԥа акәымкәа, жәа-ӷнык,
Снапқәа рыкәсыршазҭгьы знык.
Сбақьаӡа сыҟоуп, сыԥсы ҭәуам,
Ӷ-ӷнык сырахәқәа рызкуам.
Дагыруоуп изтәу урҭ руак,
Егьи дақырҭуан, дагеит арак.
Иҭаскхьеит сшьап ҟьаҟьараа х-ӡынрак…
Аха исыҵаргалт урҭ мцурак,
Мамзаргьы схаҭа абас, саарсоу,
Қырҭшәеи гыршәеи еилаԥсо,
Абар иахьсацәажәо скамбашь,
Имхы_ҭазфаз ҵыԥх Ҳабашь.
– Рогор ахар? – иҵааит шьыжьык,
Зынӡа иатәазымбоз шьышьык.
– Уаҷышь уамиҕә, – аҳәеит с-Дыжә,
Иаҟаҟоз аҿыҵыҳәҳәо акьынтыжә.
Сабду ихьӡын Кьарантыхә,
Ԥсаҭа бзиа саб – Патыхә.
Сагыруа-қырҭуа-ԥсыуоуп са-Машьыхә…
Гәырла исшьоит ауаа рыхә.

АМҲӘЫР ГЬЕЖЬ ЗКУ ИАШӘА

Изуам сышќа имнаҳәыр,
Иҿарбаӷьа искуп амҳәыр.
Анцәа иазишеит уи аҟьаад,
Иаҟәыԥҵәаргьы ҽенак акьат.
Еиҭыҵны иќьаԥсхаӡом иара,
Сымҳәыр гьежь. Сымыш, с-Назҳара.
Схылԥа знык аҵыс зҭаҳәыр,
Насыԥ снаҭоит са сымҳәыр.
Уи аԥсуа нбанҟәа рышьҭа ануп,
Даҽа нбанҟәакгьы ахчнуп.
Англыз грипп ахьын, еихачуп,
Ацәажәашьҭыбжьгьы даара имчуп.
Ԥхашьарами аӡә дгәыҳәыр,
Знык ианааха иҟьаад сымҳәыр.
Арӷьеи армеи – зегь акоуп,
Урҭ ахьеицҭанхо шҭак ауп.
Сымҳәыр-ҵла иалшоит зны ихжәар,
Макьаназ иӷәӷәазаргь иара ажәар.
Сымҳәыр наҳәааҳәҩы, са сымҳәыр,
Мчы змоу иуҟәырҵоит ҳаҭыр.
Сахыргар Сибраќа схаҭа,
Дышсыццо здыруеит са схада.
Иҿарбаӷьа ишыскугьы сымҳәыр,
Ирҭахуп хьаԥарчҵас сеикәаҳәыр.
Аха еиӷьын ҽенак зны наќ сдырҳәыр,
Игәы саланы схада,

Ҿԥныҳәак сымамкәа схаҭа,
Еҳ, саԥьал алоуп сара амҳәыр,
Еиҕьуп саԥсуа ҭаҭын сырҳәыр.

ЛЕКТОР-ԤАРҬЫШАГАШЫК ИАШӘА

Сықәра маҷым, шьҭа смажәи,
Ихеит скаба ԥшӡеи скәымжәи.
Аԝ ирфеит скәадыр, сбалышь,
Аха стәам, сшьапқәа еилышь.
Сгәагәо амԝақәа сырнуп,
Слекциақәа сқьаадқәа ирнуп.
Урҭ ԝеижьхахьеит, еимыттоит,
Дара рыла сгәы сырдоит.
Амц схәом, ибоит анцәа,
Макьана исхыччаӡом сԥаԝцәа…
Адырра ирысҭо ҟәыдуп, ҟәыд,
Аха урҭ еизыргоит амаҟәыҭ.
Убас иҟоуп сара сԥас –
Ахәшьарақәа ԥшыжәлаԥас,
Снапы самеигӡакәан исҟьоит,
Сышцәажәо зны-зынла схы ҭҟьоит.
Сԥаԝцәа неиуеит са сыԝны,
Рдипломтә усумҭақәа ԝны.
Иҷаԥшь-ҷаԥшьӡа инадсыркуеит,
Сԥара сԥәахырц сыццакуеит.
Еилыҷҷоуп азы сгәаҭа,

Ахан сыргылеит Аҟәа агәҭа.
Аинститут иҭасҵо рацәаӡоуп,
Уа зхы иамеигӡо маҵуӡоуп.
Ҳәсеи, хацәеи, ҭакәажәи,
Иҭины камбашьи жәи,
Ирыхшаз ҭарҵоит иреиҳау,
Аҵара ддырҵоит, ишәаҳау?
Шәишәиуп, џьмоуп, уасоуп,
Урҭ зегь зыршьуа сара сзоуп.
Сыҟәгылан нас агәарп,
Аныҳәаҿа сҳәоит сҽыргәап,
Насып шсымоу, анцәа иныс,
Сахьыҟоу исымаӡамкәа кьыск.

АРУАӠ ИАШӘА

Сара сацәшәоит акәара арра,
Аха саб ԥшьышықәса дыҟан арра.
Дымшынуаӡын, аҕба дҭан,
Ус иҟан усҟан, ус иахәҭан.
Куба дибахьан уи Кастро,
Уажә дтәоуп, ашьшьыҳәа дахо «Астра».
Сара сацәшәоит акәара арра…
Исҭахым Аԥсны сахысырц арра.
Срымгарцаз ӡынтәҟа аԥара сшәеит,
Сыҟоуп арра ацәымзаркыраҿ.

Ҳархәҭа иалоу ҳаибаркырҿ,
Бзиа еицырбоит сҟазшьеи сгәаҕьи.
Саргьы сабшала шәишәиин рбаҕьи,
Ақалмышьи, чашәи, кәтаҕьи,
Ажьырӡи, ауаткеи, аҩи,
Ирмеигӡакәа исырҭо аҩны,
Изызгоит сырхәҭа аиҳабы…
Ах, ишԥахаау сан лнапы.
Аиҳабы ҳәа дсымоуп ахьырҵәаҵәа,
Аха дакуеит дыштәоу уи ацәа,
Аҩы анижәлак, дысцәашьуеит,
Игәы ԥшааны схы ишьышьуеит,
Мчыбжьыла аҩныҟа нас сишьҭуеит.
Унеир ҳархәҭаҿ, ӡәыр дубома,
Аҩныҟа ицо са схала соума?!
Ираандо амҩақәа ирнуп,
Рарҭмаҟқәа еимгәамӡо иҭәуп.
Даҳцәымԥсындаз ҳнапхгаҩы,
Дбабаӡа дарчхьеит аҩы…
Сара сацәшәоит акәара арра,
Амшынаҿ саб ихигеит арра.

АҲАБЛА ҾЫЦ АЗЫ АШӘА

Аҳабла ҿыц, Аҳабла ҿыц,
Ишәҭыкакаҷуам ҳаблаҿы.

Ҳаҳҭныҟалаҟь блахшәала иабжоуп,
Ашәа азызҳәо зынӡа диашоуп.
Аҳабла ҿыц, Аҳабла ҿыц,
Ишәҭыкакаҷуам ҳаблаҿы.
Ҳныҟәома ҳмитаҟә-митаҟәуа,
Ҳалахама ҳцәылашьшь Аҟәа...
Лашарада итәоуп мчыбжьыла,
Гәымсҭа ҭабазшәа, еиқәшәам ӡыла.
Рҧара ҭазфо Аҳабла ҿыцаа,
Нцәак дыҟазар, арахь ирҿыҵааит.
Ҳабла иабо кыр ҳгәы иалоуп,
Аҳабла ҿыц еилыхо иалоуп,
Аҿқәа, ажәқәа ацә ҟьантазқәа,
Зны иужәло, нас зҿыпҳхьазкуа.
Ахаҳәҵәҟьа иацҳаны изфогьы,
Алажәқәа рами уеиԥзырффогьы.
Ақәыцьмақәа, акы иацәшәома,
Ууада иԥналар пхашьароума?!
Амԥа ҭшәақәа, иҭаҿа-ԥаҿоу,
Рӡытҟәаҿ адаҕьқәа ҟәаҿҟәаҿуеит.
Аҳабла ҿыц, Аҳабла, Аҳабла,
Акәыбырқәа ианҭырхуа ҳабла,
Ашьыбжьышьҭахь, амра анхышәҭуа,
Рымҧан узықәлаӡом аҿхышәқәа,
«Амца шкәакәа» еигәыдырҭәалоит.
Мцак аҵаҵан угәы уршыроуп,
Уи узыҟамҵар, дад, кашырроуп.

Аҳабла ҿыц, Аҳабла ҿыц,
Ишәҭыкакаҷлааит ҳаблаҿы.

АНАРКОМАН ИАШӘА

Сара – аԥсуа наркоман –
Сҭынхацәа идсырҳәон аман.
Сархагон, сараапкуан ашприц,
Сыҵахон сызбоз зегь рыц.
Икказа исхырхуан сцәа,
Ҳабҕа ԥиҵәеит ҳәа рацәа.
Сани саби ргәы аныԥҵәа,
Қарҭќа аҽыхәашәтәразы срышьҭит,
Снаркоманрагь еиқәышьшьит…
Аԥснынтәи инеиуа анаркоман,
Дзыргәаауа идырҳәоит аман.
Иқәдыртәар ќалома амҵ,
Игәаҕьны дыржьома амц.
Ус иќоуп Мишико идҵа,
Зегь уҿцәажәоит ихааза…
Уи Саакашвили – Саакиан,
Дахыԥрааны дцоит аокеан.
Америкаа иқәрыԥсоит абҕьыжә,
Иадыркышам амла рқыжә.
Қарҭ исзымдырқәоз саҳаит,
Аωызцәа ҿыцқәагьы сырҳаит.

Изӡом, исырҭеит урҭ дҵақәак,
Сырхылаԥшуеит Аҟәа ҩынқәак.
Уажәы ҩаԥхьа ишьҭысхт ашприц,
Сеиҭаҵахеит ауаа рыц.
Дызгәаҕьуада анаркоман,
Ааигәа милициа ҷкәынак дсыԥҟан,
Ицеит исыдыҟьҟьа исыцәшәан.
Снаркомануп, снаркоман…
Сгәы нзырхо идсырҳәоит аман.

АԤСУА ПЕНСИАЗЫ АШӘА

Са сгәадура, саԥсуа пенсиа,
Уара иузкны иҩтәуп апиеса.
Гоголь дыҟазҭгьы, анцәа иныс,
Иаԥиҵон ҩымҭа ссирк убыс,
Иаԥхьо рзыҳәан икьатеиԥҵәаган,
Ачынуаа рзыҳәан ибҕаԥҵәаган.
Аԥсуа пенсиа, аԥсуа пенсиа,
Уара иузкны иҩтәуп апиеса.
Ақалақьуаа рыгәқәа кылҵәо,
Гәынамӡарак рхы-рҿы ианықәу,
Атәанчаҩцәа гәамҵуа еилагылоуп,
Рылахьеиқәра сыбла ихгылоуп…
Хәышә мааҭ… Хәышә мааҭ… Еибаргәаҟуа,
Иршәиуеит, иахарои Аҟәа?
Ирыԥхьаӡоит урҭ рымшқәагь саатла.

Атәанчаҩцәа ирымаӡам гәаран ҳәа.
Рыгәҭа уанрылаҳа агәараҳәа,
Урыҵаҟьацуеит урҭ ршьапқәа,
Анцәа уиҳәаргьы ушьапкуа.
Аԥара зшо рзы ажәак узҳәашам,
Атәанчаҩ рыцҳа еснагь диашам...
Хәышә мааҭ... Хәышә мааҭ... Ицаша ҿыцха,
Ацәа уалҵны уҿыха, уҿыха,
Аԥсуа пенсиа, аԥсуа пенсиа,
Иузкны Гоголь иҩит пиесак.

АҬАЦЬЫҚЬ ИАШӘА

Абамба ибӷа ишалам аԥсуа,
Сара издыруеит аханатә.
Аха изанааҭ атәеибом аԥссаҩ,
Убри азы сизааит харантә.
Избоит араҟа са сгәы ҿыцшәа,
Агәам шавҵызгогь ачыҟь.
Ажәанаак аӡә иахь исҿыҵшәом,
Жәларык иркьарзу аҭацьыҟь.
Рҵасқәа сҵарц сҭахыми аԥсуаа,
Рымҩақәа сызәӡәоит иџьырҟь.
Рыкәашашьа сзымҵац «ассаа»,
Скәадам шьамхыла аҭацьыҟь.
Схы збаӡом сара стәитәыхны,

Сацәцоит лахьеиқәрак исхаԥо…
Изулакгьы, нақ̆ исшәыхны,
Аҩежь маҭәа исышәхарԥоу,
Саӡәыкны аԥсуаа срыламгылар,
Шьҭаҵәқ̆ьа ишамуаз агәра згеит…
Ԥҳәыск илуам абра сыҩнамлар,
Лҭыӡҭа анызба сеилагеит.
Исыдылбалеи, бзиа збаша,
Зҩымсаг мааԥсо аҭаҵьыҟь.
Илзыласҵеит ҽенак анаша,
Илзыласҵеит акабырҵьыҟ.
Цәгьа илымбеит снапы налхьысшьыр,
Аха аԥсуаа рлеишәақәа срыцәшәоит.
Арахь сылацәа неихьысшьыр,
Ԥхыӡла схәыҷқәа рыхьӡ сҿашәоит.
Сшьапы сзыҟәгылар мышкызны,
Срыхан урҭгьы арахь иаазгап.
Исоур знык ргәаҵәа еилысны,
Аӷьараҳәаҵәқ̆ьа инсырхап.
Рҵасқәа сҵароуп сара аԥсуаа,
Рымҩақәа сыӡәӡәоит иҵьырҟь.
Иреиӷьны скәашароуп «ассаа»,
Дышԥахшыҩдоу аҭаҵьыҟь.

АХШАРАИУРҬА ИЗҬЫМҴЫЗ АН ЛАШӘА

Насыԥла слакҭа лашеит,
Ѡыӡьа аӡӷабцәа сыхшеит.
Аиҳәшьцәа ѡыӡьа ԥшӡа-ԥшӡаӡа,
Анцәа игәаԥхан, ишеит,
Аха ахшараиурҭа сҭахеит,
Аԥара рхысшәааарц рҭаххеит.
Ах, зегь реиҳа изыцәшәатәу:
Аҳақьым илхәеит, шаќа шәатәу…
Уи сымч ақәхаӡом сара,
Исыздыруам сахьцара.
Схаҵа игәыҵаԥса инапқәа,
Дыцәгылоуп дрыцҳахәха ақәа.
Жәи-камбашьи рырххаѡы,
Кыр имоума анхаѡы.
Ҷышә-мышәк здырyа са сҭынхак,
Ҭелла сиацәажәон иахак,
Изгагәышьоит уи игәра,
«Аӡьар Ќаԥшь» шәаҳәа иҳәеит иара.
Иԥхашьараҭҵәќьоуп, ԥхашьара,
Иухшаз аԥара рыхшәаара.
Аиҳәшьцәа ашәҭыцқәа сыхшеит…
Ахшараиурҭа сҭахеит
Сгара абаќоу… харахоит…

АЗӘГЬЫ ИИТӘЫМ ИАШӘА

Аҭызшәа саган, схы стәым,
Анахь сатәым, арахь сатәым.
Џьансыхә ситәым, Машьыхә ситәым,
Уи азы ишꚇоу сԥаҵа сатәым.
Дара рзыҳәа стәымуп, стәым…
Амц ныха сфомызт, уи сацәган
Аз, рымышьҭқәа зынӡа ицәгьан,
Зны абри абжьыҭира зыӡбыз,
Зны абарҭ алхрақәа зыӡбыз…
Мпылҵас сеигәыдырҵоит наҟ-ааҟ,
Акгьы зхарам сара агәааҟ.
Даара иҽеирцәгьаӡоит Џьансыхә,
Сыбжьыҭирала ишьоит уи сыхә.
Қьаадк сыхьӡ аншәалар сиҵәаӷәоит…
Зынӡа дықшаԥеит Машьыхә,
Сыбжьыҭирала ишьоит сыхә.
Ибла аш хылоит сыхьӡ иаҳар,
Маҵурала иуам сеизҳар.
Еиҿадоууа, ипатҟалеи,
Рꚇыцьегь сарҭоит сара аӡлеи.
Иџьашьахәыҵәҟьами сзықәшәаз,
Лҵышьас иамоуи сызҭашәаз?!
Са схы сатәуп, сдунеи сахуп,
Схатә бжьы сымазарц сҭахуп.
Аха урҭ срымпыҵԥраан сызԥыруам,
Ишꚇоу сԥаҵа рымсаргьы руам.

АДАӶЬ АШӘА

Аҽқәа ршьапқәа рчаԥоит анырҳәа,
адаӷьгьы сшьапқәа шәчаԥароуп ҳәа иаақәгылт.
Жәлар рҳәамҭа аҟнытә

Иааигәахон, абар, аныҳәа,
Лассы аҽырыӡра ҟалон.
Аҽқәа ршьапқәа рчаԥоит анырҳәа,
Саргьы сыӡны уахь сеихон.
Зегь раԥхьа сықәгылт агәарангьы,
Усс дымкӡакәа ҽыуаӡык.
Сыдаӷьра нмыжьуа ангьы абгьы,
Џьара итәӡасуан уа даӷьык.
...Апыҟҟаҳәа аҽышьҭыбжь гозар,
Уи Аԥсны зегьы иатәуп.
Сдаӷьны, арахь сшьапқәа рчаԥозар,
Изчаԥо иареи сареи ҳаиԥшуп.
Усҟак иҽеимкәа са сыҵӡы,
Анцәа, суҳәоит, сҟаумҵан.
Сҟәаҿҟәаҿларц санықәлоз сыҵла,
Аҟармаҵыс зымшәаҳәоз маӡан.
...Зшьапқәа рчаԥаз адаӷь дуқәа,
Аҽыӡқәа ахьырҳәоит шьҭа Аԥсны.
Иҭасыртәароуп урҭ са сыкәа,
Сҟаларцаз сџьынџьаҿ сыхьӡыркны.
Сара исыҟәнымзаргьы аҟама,

Сусқәа агәақьҳәа иеилашуеит.
Баша ирҳәама, ҳаи, баша ирҳәама:
«Аҽы ҳәуеит, алажәгьы шуеит».
Зшьапқәа рчаԥаз сыдаӷь дуқәа,
Рышьҭыбжь ада шьҭыбжь гаӡом.
Аҽырҩра иазхиаз аҽыҩқәа,
Ршьамхқәа ҵысуеит, иқәацаӡом.
Иааигәахоит, абар, аныҳәа,
Аҽырҩра рҽаздырхиоит.
Аҽқәа ршьапқәа рчаԥоит анырҳәа,
Зегь раԥхьа са сеихон, сеихоит.

НАРЦӘЫҞА ИЦАЗ АНХӘА ЛАШӘА

Сымаҳә заҵәы, сыблахшәала,
Сгәаҵа зегьы зырԥхо шәахәала,
Сымҩаԥугеит, нан, сырҽеины,
Скәыба уаҵагылт унеины.
Уара иуеиԥшу аԥсуа ԥсыцқьа,
Аԥсуа гәыцқьа, аламысцқьа.
Нанхеит, иԥшаара мариоума,
Уӡбахә зҳәартәоу сара соума?!
Ҳаиҳабыра уеицырдыруеит,
Мышкы урымбар, еилаҭыруеит.
Уара узыҳәан рыхгьы иеигӡом,
Ак уамхафеит ҳәа аӡәгьы уаҭеицом…

Аха, сымаҳә, с-нан ԥшӡа, сызкәыхшаша,
Ушыбзоу ҽазнык сыԥсыроуп, хгәаша…
Исхаургылаз абаӷа,
Шықәсыла иахыҵуеит аабаӷа.
Ихарсын гыруа дук, ҩардаҵк,
Алымт аҿхысхьан, иакын аҵ.
Ианылеит исахьа амармалташь,
(Амармалташь ҳәа ататаԥшь).
Шьыжьымҭанк акырцхцәгьа анауы,
Ианыҵит, нанхеит, ссахьа иану…
Сара иӷамхаша, хаҵак дцәырҵт,
Уи аӡәы иангәеиҭа – уҵьабаа ыӡт.
Дысхыхны дахьынтәааҗәгаз дыжәга,
Иԥсы шҭынчхо уабхәагь сыгәра га.
Хаҳә шкәакәала снышәынҭра кәшәырша,
Иацлааит, сымаҳә, ухьӡ-уԥша.

АМАЦАСЦӘА РАШӘА

Ҳлакыҵақәа амца рыҵӷьо,
«Ажәа хаақәа» уаӷа иаҳҿыҵӷьо,
Ҳахәмаруеит, втобуск ҳҭеибагәа…
Ех, иӷазҭгьы иеибагоу,
Игәаларшәан ҳгәырҩеи ҳуази,
Дҳаҵаҳәҳәаны ҳмеимирпуази…
Ҳлакыҵақәа амца рыҵӷьо,

Амаца ҳасуеит, ҳагәҟәа шуп,
Иҟәыԥсычҳауа аҳәса ԥшуп.
Ҳамҩа ҳаныҟәлашаз ҳахыԥеит,
Аныҟәацаҩцәа ҳаамҭа аххарԥеит,
Ҳарҭ затҵааира ҳабжьҟәа ҳарцәгьоит
Аз, Былдыз ҳԥара ҳцәигоит.
Ишԥеиԥсыхәоу, ишәҳәа, Даҕьына?
Ирыхьыц рыхьит, рԥара цеит.
Былдыз дышгәырҕьозгьы имӡеит…
Амацасцәа ҳаимпуеит шьыбжьышьҭахь,
Былдыз днеиуеит ҳарҭ зегь ҳашьҭахь,
Ҳеахажьны нас иаҳкуеит аԥсы,
Асаба ахәлачуп ҳҟырҟы.
Ажәак зҿытҵшәо исаса ԥаҳжәоит,
Ҳминистр ихачҳарагьы ԥаҳшәоит,
Аҿаԥа иҿалеит уи дшәаны,
Дтәами маҟьатҵас дышәны.
Ҳарҭ ҳицәшәома амри Баҟьыра,
Ахә иацаҳтҵоит амҩаҟьыраз.
Ҭелла башоуп ииҟәаҿҟәаҿуа,
Изирхааити иҳаркуа иаҿаҿ…
Ишьҭихырц зны-зынла иреитинг,
Иҟаитҵошәа иеазиклааит реидк.
Ҽԥныҳәаак ҳаиҭар, даҳшьаҟьоит,
Иара иеиԥш аԥара ҳаргьы иаҳҟьоит.
Иԥшу дыԥшыз, игәамтҵуа дгәамтҵуаз,
Ҳшасыц ҳаслоит ҳарҭ амаца.

МАЛАҚЬИА ЛАШӘА

Малақьиа лҿы знык шылаԥсахра инеиз,
уи дполитикхоит…

Жәлар рҳәамҭа ак̆нытә

С-Малақьиоуп, с-Малақьиа,
Зны – схазынаӡан, сыԥшӡан.
Дызбон бзиа Ԥаҵақьиа,
Ддауаԥшь хаҵан… Сцәеижь шӡан.
Уахгьы-ҽынгьы далан схәыцра,
Ԥхызла сҵәыуо исыршалон.
Сышьҭыхны саман сара ӡхыҵрак,
Цәгьак сзырҳәаргьы, исаҳалон.
Лассы-лассы са схы сыхьуан…
Исыгхеит, сыблақәа ҭыггеит…
С-Ԥаҵақьиа, исыцәнымхоз ԥыхьа,
Иаалырк̆ьан даҽаӡә дигеит…
Сара – хаҵа изымцаз – Малақьиа,
Иззырҳәоз инцәыҵак «атәаахьа»,
Исеиԥьу дык̆ам ауаҩ қьиа,
Аԥсны сполитикхеит иахьа.
Исеиԥьны акьыԥхьаҿ ак зызҩыда?
Исеиԥьны изцәажәо – дбаарашәит.
Уамоуп иалшо сыбыз баҩыда,
Слажәду шәафоит, ианысҳәа «шәит!»
Саԥсшәа изеилыргом ахәаҵьа,
Саурысшәа акәзар –уеилагоит.

Сполитикатә шыла џьаџьа,
Бысҭахьк шалҵуа агәра згоит.
Малаҟьиалҿ шыла уаҩак
Зыԥсахуа реилаҵь рхала ируеит.
Схаҭа – ауаҩ гәаҩа, с-Малаҟьиатә гәаҩа,
Шьыбжьонк шәҭасыжьыргьы ауеит.

АКАМБАШЬ БАЧА АШӘА

Ҳажәла мыӡроуп, инхароуп ҳаиуа,
Ҳамгәа ҭыҵлароуп ҳҳаиҳаиуа.
Хаҭала сара исыхьӡуп Бача,
Акранысфо иакуеит ачча.
Аха сара исыҵоуп ԥшь-шьапык,
Дыҟоуп Бача – изҵоу ҩ-шьапык.
Абри Бача – абри Панџьа,
Иҭоуп иџьыба атапанча.
Акакалкырҭаҿ дтәоуп аашаанӡа,
Агара игароугьы ааԥшаанӡа.
Ажәак иазҳәо дишьклахысуеит,
Дахьыҟоу ихаршҭны дыԥхаирсуеит.
Амилициаа ԥшуп еиџьыԥ-еиџьыԥуа,
Ак ҳазҭгозар ҳәа иџьыба.
Умԥсит уаҳа, ҳампал рымоуп,
Хыхьчагас ирымоу рҭыҩроуп.
Санрылахыс стапанча сахан,
Ицеит рызегь рыԥсы рхаҳан.
Сандәылҵуаз ижәны амалаҳәа,

Ҧҳәыск сызҿылҭын «уара ала» ҳәа.
Илхыкны схысит сара аӄәӄәаҳәа,
Убри акоуп Аӄәа избо гәахәас.
Акакалкырҭаҿ стәоуп аашаанӡа.
Асабицәа зегь ааҧшаанӡа,
Амилициа еиҵьыҧ-еиҵьыҧуеит,
Сшыҧаҵьҧаҵьыц са сҧаҵьҧаҵьуеит.
Исзыфо сфоит, ихарҵьтәым схарҵьуеит,
Хкаарашьҭынха Аҧсны сыҭхаҵьуеит.

АБАҬЛАЧЫН ИАШӘА

Сызбо сырбааит, нас, схәыларцәоушәа,
Сатәазымбо рацәааԓӡаз.
Аха схы цырцырyа, хәылырҭәушәа,
Смаҵураҿы скәаҧӡа стәаз.

Ҵьоукы-ҵьоукы, ражәақәа неихҳәаало,
Сцәагьы схырхуаз, акгьы аурым.
Схахәы ҧхьаҳәо баҭлачын хҳәала,
Сеиҳабы сибароуп – са с-Ҵьоурым.

Хәыларҭәушәа схы шцырцырyа,
Сыҧҳәыс Кәраҧшь ҧшӡа илбаӡом.
Сыхшыԓ ҭалкт кәаҭанла аҵырyа,
Смашьынаныӄәцаԓ дбааӡар иуӡом.

Шьыбжьон сааины, сцоит шьыбжьышьҭахь,
Цҳа дук сыҟәсуеит еибарга.
Лажәҟәак сеишуеит саԥхьа, сышьҭахь,
Иуүа исышьҭоуп иагьа бга.

Аҿыуарчан еиԥш санӡыӡымкуа,
Сшәаны сҵыгьыргьы ҟалоит…
Сшыҟоу сыҟаз – сҩымкәа-сӡымкәа,
Уахь дәык сыҟәыз, сҳәазалоит.

Иҟәнызшьо дыҟоуп сбаҕлачынра,
Абаҕлачын марҵеи зегьы дреицәоуп.
Исызхаша сымоуп Уачамчыра,
Иҵегь иҭасфаша рацәоуп.

Снапҟәа рыхьӡом Тҟәарчали Гагреи,
Аԥсны ирацәоуп ифатә-гатәу:
Бганҷи ԥсылмӡи, шьхеи ҿыбгарреи,
Сымч азхом ирҳәазатәу.

Сбаҕлачынха стәаз сҳаҭырны,
Ицырцыруа, хәылырҵәушәа схы.
Уахакгьы Аҟәа салҵп схы дырны,
Уԥры смашьына лас – сшьамхы.

Сеиҟәнархоит макьаназ сԥышәа,
Илашьцаанӡа Аҟәа салҵны сцоит,

Сеидру сҭарчеи ансыҵаԥыржәо,
Иԥшандагоу сымшқәа сыԥхьаӡоит.

АЛАҚӘА РАШӘА

Апоет Таиф Аџьба џьаргьы иимкьыԥхьыз,
Аӄәа ақалақь ибжьагьылдызуа иалаз алақәа рзы
лафшақә ииҳәоз аӄнытә сгәалашәараҿы
иаанхаз цәаҳәақәак

Куба, Мексика, нас Чили,
Бразилиантәи иааиуа,
Ҳара ҳауп зегь раԥхьа ирԥыло,
Ҳҭцыхәақәа бҕьаауа…

Ҳазхараҵәӄьа ҳшьапқәа еиҵаҳхит,
Ҳазхараҵәӄьа ҳфеит.
Иҭабуп ҳәа ҳара иуаҳҳәоит,
Ақалақьтә Совет.

АЛАҚӘА РАШӘА ҾЫЦ

Ҳаблақәа ирыхтатала алацәкәаб,
Ҳалоуп ҳақалақь хҳысхысуа.
Ҳалабжышқәа цоит кәаԥ-кәаԥ,
Иҳацуп ҳҭцыхәақәа гьылдызуа.

Ажьиҩ ҳәызбада дынхоит рҳәоит,
Акәыбачаҧаҩ аҵәымыӷ иоуӡом.
Абгалаџқәа ҳааҵраҿы иҳәаҳәоит,
Ҳшәоит, уахынла урҭ ҳазреишӡом.

Агәам ҳашҧаки, иа, уу-уу,
Шаҟа ҳрыцҳау ибоит англызгьы.
Аха иҳаиҳәоит усгьы: «Ҳау аар иу?»
Амаамынқәа ибарцаз хыхь дцоит уи усгьы.

Ртапанча кьача хәыҷқәа кны,
Џьоук ҳазцәырҵт уахынла ихысуа.
Ҳрымоуп урҭ уажә ҳахҭакны,
Ижәны иахьтәоу рыбыз иасуа.

Даҳфоит, амла ҳанакы,
Длагажәума, дҭакәажәума.
Ҳаннакылаӡом акы, –
Еимаҳажәжәоит цәума, жәума…

Бысҭа ҧхак ҳмоузаргьы – ача,
Мап, ҳара иҳагымхароуп.
Ҽааны иҟало Шәача,
Аицлабраҿы ҳахьӡ рҳәароуп.

АХӘА

Аԥсуа ида аӡәгьы дсыздырӡом..5
Сыдгьыл зқәыршәашәоит..6
Алабжьыш...7
«Сыҿхаччо мыцхәык...»...8
Ауаԥ тата...9
«Адунеиаҿ сара...»..10
Ианеихызԥо сылацәа..10
«Уҳәа егьырҭгьы...»...11
Зны Аԥсны ианыҵхьаз..12
Акәалаа акәакьаҿ..13
Амаҳмызқәа..14
УиАнцәадхалҵон...15
Хаҵаҵас...16
Таиф иахь...17
Схәыҷра гәырҕьахә...18
«Ицқьазшәа збон са сыжәԥан...».......................................20
Зҿабахә нҵәаша..20

Ааԥынраха……………………………………………………22
Мҩадук аихҵәара…………………………………………23
«Ҵысхәык сеиԥшхама…»………………………………24
Ханҭыжәиаҟыжәи………………………………………25
Акаӡьбеи……………………………………………………26
Хҩы-хҩыла…………………………………………………27
Сажәымҭыҽха……………………………………………28
Иалфушәа-илафымшәа…………………………………29
Шаҟаҩы……………………………………………………30
«Акымзарак сашьҭа…»…………………………………31
«Сшыҟоугьы ԥсҭҳәак схаԥоушәа…»…………………31
«Ааԥынроуп шьҭа кырцхк ауазаргь…»………………32
«Ҳарҭ, ҟазшьала аҳауа иалоу…»……………………32
Хьымӡӷыда…………………………………………………33
Слахьынҵа аҿаԥхьа………………………………………33
Ихҵаалаз амҩала…………………………………………34
Аҟаҷаа………………………………………………………35
Узҭахым – уиҭахым………………………………………36
Зегь сычҳауеит, аха……………………………………37
«Сыхәажә-цәаҭәызарц…»………………………………38
Адуоҳа мца…………………………………………………38
Аԥсҭазаараҿ………………………………………………39
Кәыжәлар……………………………………………………39
Ҩажәантә……………………………………………………41
Бара сбазҵаауеит…………………………………………42
Уаҵәы………………………………………………………43
Сыԥсхьазар, сыԥсхьазааит………………………………44

Акаҳуа аҧсшәа……………………………………………………45
Сара сызшаз…………………………………………………….46
Чыхь……………………………… ……………………………46
Тамачан…………………………………………………………47
«Сымшқәа шоуракрыҵалт...»………………………………48
«Акымзарак сашьҭам...»……………………………………49
Аишәа аханы……………………………………………………49
Акгьы саҳәом……………………………………………………50
Анцәа иумҳәан………………………………………………… 50
Даҿа мчыбжьык………………………………………………51
«Амра шеишеи амшын иӡаалом...»…………………………52
Сылаҳандаз………………………………………………………52
«Уахынлоума, ҽынлоума...»…………………………………53
Кәыркәнаа Кәакәара…………………………………………54
Ишгылац игылоуп ашьац……………………………………55
Ҵхыбжьонтәи ахәыцра………………………………………56
Схьаҧарчушәа…………………………………………………57
Сара сымца……………………………………………………57
Ичҳатәуп…………………………………………………………58
Ӷьычи-қәычи……………………………………………………59
Ҳҭеи лаша………………………………………………………60
«Угәацәыхьажәа сымҳәеит...»………………………………61
Ақаруаса…………………………………………………………62
Даҿа жәҩанк……………………………………………………62
Сышхәа…………………………………………………………63
Сныхақәа рыжәҵыс……………………………………………64
«Ицәгьоуп уҷьабаа аныбжьаӡуа?..»…………………………65

Архнышьнақәа……………………………………………………66
Сынцәа………………………………………………………………67
Амаҭ-мацәыс………………………………………………………68
Сҩызцәа раҳаҭыраз…………………………………………………69
Сцәаҳәа ԥшандагақәа………………………………………………69
Рамзес………………………………………………………………70
Уаха-саха……………………………………………………………70
Ҭӷәаргьыл…………………………………………………………71
Мцыки-мцыки………………………………………………………71
Ахҵьаҵьа……………………………………………………………72
«Схы сшьон…»………………………………………………………73
Шәысхымччан………………………………………………………73
Ахаҳә сшьышьуеит…………………………………………………74
Зыԥсы ҭоугьы, зыԥсы ҭамгьы………………………………………75
Нара лахь……………………………………………………………76
Аԥсҭынха……………………………………………………………76
Адунеи агара………………………………………………………77
«Згәы иажьо, уӷәышра уамжьан…»…………………………………77
Аҳәыҳә шкәакәа……………………………………………………78
Аӷабрда ҷкәын ичараҿы……………………………………………79
Дсымоуп сара Нцәак………………………………………………81
«Урҭ игәыҭшьаагаӡоу амшқәа…»……………………………………83
Амца мҩахәаста……………………………………………………84
«Сгәыӷуан, сгәыӷра башамхеит…»…………………………………85
Абар избоит…………………………………………………………86
Сажәра ашлыцқәа…………………………………………………87
Абыз…………………………………………………………………88

Ахәшәтәыртҭаҿ..89
Даҽа дунеик..90
Асқьалаҿы..91
«Ианартәи амра...»..92
«Изҙеит, изҙеит, згьзегь зҙеит...»..93
Иахьа хәашоуп..93
Сбаҩхатәра мҿыха..94
Асду..95
Ленин..96
Ерцахә..97
Саб..98
Ажәҩан саркьа..99
Сымҩасымҭаз..100
Зыԥсы ҭоугьы, зыԥсы ҭамгьы..101
Ашәақь..102
«Абар сҭагылеит сара сҭәымҭа...»..103
«Иҕархеит Зыкәыр инхаара...»..104
Апоетцәа рашьеиҭбы..105
Шәанымлеит..105
«Џьара сахьнеиз зны сасра...»..107
Аҿыҭбжьы..107
Ажра гәаҩа..108
Аԥхызқәа рыԥсы..109
Ашәҭыш ԥшӡа.. 110
Дамка..112
Абнашымҳа..113
Ача-уарбажә..114

Амаҭаԥшь...115
Зҟазара змырхыз аҟаза..116
Елыртəи ауахəамаҿ..117
Ашьауардын..121
Саб иԥсымҭаз..122
Иахьак исырхəаларц..123
Смашьхəылҵ...124
Схаҵарԥыс...125
«Иҵəыуарц зҭаху...»...125
«Абар сҭагылеит сара сҭəымҭа...».........................126
Угəы ԥызжəом 126
Амобил 127
«Сынкажь срыпҟароуп...» 128
Аҽырбара 129
Закəытə мчузеи 130

ЕҲ САШӘАҚӘА, ШӘАРҬ САШӘАҚӘА

Депутат ҿыцк иашəа...131
Амшынҭахкааҩ иашəа...132
Атрофеи ҕьычҩы иашəа..134
Х-ҟəардəк ирықəтəоу иашəа.................................134
Ақьазоуцəа рашəа..136
Машьыхəиашəа..137
Амҳəыр гьежь зку иашəа.....................................139
Лектор-ҵарҭышагаҩык иашəа................................140
Аруаҩ иашəа...141
Аҳабла ҿыц азы ашəа...142

Анаркоман иашәа……………………………………………….144
Аԥсуа пенсиазы ашәа……………………………………….145
Аҭаҵыкь иашәа……………………………………………….146
Ахшараиурҭа изҭымҵыз ан лашәа…………………….148
Аӡәгьы иитәым иашәа……………………………………….149
Адагь ашәа…………………… ……………….. …………..150
Нарцәыӄа ицаз анхәа лашәа………………………………151
Амацасцәа рашәа…………………………………………….152
Малакьиа лашәа…………………………………………….154
Акамбашь Бача ашәа……………………………………….155
Абаглачан иашәа………………………………. …………..156
Алақәа рашәа…………………………………………………158
Алақәа рашәа ҿыц…………… …………………………….158

Рауль Зыкәыр-иҧа Лашәриа

СЛАХЬЫНҴА АԤАҦХЬА

Ажәеинраалақәа

Рауль Дзикурович Ласуриа

ПЕРЕД СУДЬБОЙ

Стихотворения

На абхазском языке

Аредактор *Марина Тәанба*
Акорректор *Нанули Шьаматҭаа*
Компиутерла еиҟәлыршәеит
Асҭанда Аҵьынҵьал
Асахьаҭыхҩы *Руслан Габлиа*

Аформат 70х100 1/32. Атираж 300.
Иҟаҵә. акь. бҕь. 5,25. Иныҟә. акь. бҕь. 6,8.
Аҿаҵапҟа №